

Izhaja ob 4 jutraj.
Stane mesečno 12-50 Din
za inozemstvo 25-
neobvezno
Oglaš po tarifu.
Uredništvo:
Miklošičeva cesta št. 16/L
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravišstvo:
Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 36
Podružnice:
Maribor, Barvanska ul. 1
Tel. št. 22
Celje, Aleksandrova c.
Račun pri poštn. čekov.
zavodu št. 11.842.

Ljubljana, 6. oktobra.

Včeraj smo priobčili glavne poteze iz velikega govora, ki ga je imel go-
spod Svetozar Pribičević v proračun-
ski razpravi dne 2. m. m. Stori-
lo, da predložimo, kako se neograni-
čeni patriotizem demokratske stranke
in njena ustavovernost lahko pravilno
sprotita z odločnim opozicijskim
stališčem.

Po celem svojem programu, po tra-
di-
ciji in usposobljenju voditeljev je
demokratska stranka od prvega po-
teta bila tipična državna stranka.
Če je prišla v opozicijo, je bilo njeno
stališče drugačno od stališča ostale
opozicije. Ko pa je sodelovala v vla-
di, je bila njena vloga posebno težka.
Nesla je odgovornost in odij za vse,
če tudi ni šlo niti na pol po njenih
željah. Razširjena v vsej državi, je
nase potegnila puščice in zlobno za-
r-
st z vseh strani. Dasi je bila nosite-
ljica celokupnega socialnega zaka-
zodajstva, ji je usoda naklonila tra-
gično dolžnost, razračunati z moskov-
skim komunizmom. To uslugo državi
je plačala s krvjo svojega voditelja
Milorada Draškovića.

Po prvem navdušenju osvobodjenja
je začel proces strunjenja države. Z
malosposobnim činovniškim aparatom
so vse vlade prvih let brez razlike, ali
je v njih sodelovala JDS ali ne, mo-
gle izvršiti le del onega, kar je ljud-
ska nezadovoljnost zahtevala. Sličen
elementaren proces je bilo opazovati v
vseh oblikah. Pri nas je proces kom-
pleksiral še ljubosumnost plemen in
pa povsem različna upravna struktu-
ra predkumanovske Srbije in novih
krajev.

Pri vseh teh težavah se lahko reče,
da se je grešilo pri vseh plemenih
dntra et extra muros.

Nihče ni bil demokratski stranki
braležen za njeno vzdržnost. Od vseh
grani so padli po njej in demagogija
je povsod zmagovalno prodrla. Kleri-
kalizem, grajašč izrastle srbijanske
brakracije, se je trudil na vso moč,
potisniti odgovornost zanj demokra-
tom. Z demagogijo je imel uspeh. Pa
tudi napredne vrste niso vzdržale.
Tudi tu je demagogija vzplamela. Vi-
lek je dosegla ta bolezen v znanem
zagrebškem kongresu in pri občin-
skih volitvah v Ljubljani. Pod geslom re-
vizije ustave in negacije narodnega
edinstva in vse uničujoče kritike so
ili celo napredni ljudje v boj brez po-
mislila, kaj pride jutri.

Prišel je kot odgovor na to izdaj-
stvo radikalni režim. Vsaka vlada je
braz skupine, na katero se opira.
Radikalna vlada se opira na poslan-
ce, ki so do male izjeme radikalni
Srbijanci, poleg tega pa na Nemce in
Turke. Valed tega in vsled posebno
agrizenega partizanstva radikalov, so
drugi kraji takorekoč brez
tastopstva. Klerikalci so dali
vso moč iz rok, ko so za skledo leče
omogočili samoradikalno vlado, ka-
keri treba samo, da zapreti klerikal-
tem s Pribičevićem in Žerjavom, pa
so že mirni. Nečuvne upravne zlor-
be, preganjanje neradikalov, slaba
gospodarska politika, pogreške v zu-
nanji politiki nas silijo v ostro kriti-
ko. Zlasti pa nas razburja
neprestano paktiranje z
Nemci, ki so jih radikalni zopet spr-
vili na nogo.

V tem položaju je JDS primorana
abirati ostre strune proti vladi. A vla-
di in radikalci niso država. Radikal-
ci so Srbstvo in tudi ne srbijanstvo.
Dalečega zaupanja v Jugoslavijo, naše
ljubezni do nje ni v stanu omajati no-
beni sila. Država je že močna in je
če bo več mogoče razrušiti. Niti stra-
šovit napake koruptne in plemenske
vlade, ki jo imamo danes, niso to v
stanu. A če hočemo remediuro, ne
moremo več molčati. In končno mora-
mo preči položiti tja, kjer je bolezen.
Ta bo iznen separatizma, ozkih pogle-
dov in malenkostne sebičnosti ni raz-
rešena samo pri nas Slovincih in Hr-
vatih, ona je zašla tudi v
Srbstvo. Njen izraz je današnje
dikalstvo, ki je šlo v tej napaki ta-
ko daleč, da za zavezništvo z Nemci
in Turki prodaja obmejne nacionalne
interese.

Imamo ustavo in preboleli smo tudi
tako krizo. Danes že vsakdo vidi,
da ni premenilba ustave aktualna. Tre-
ba se je vrniti na revizijo vse-
ga upravnega sistema, ki
je izvedljiva v okviru ustave. Za to
revizijo pa je potrebno, da se odkrito
govorimo o pogreškah, na katerih
je poleg Veleštva in demokracije
Samosloveni tva krivo tudi ano

Pogajanja z Italijo

MUSSOLINI VZTRAJA NA SVOJH PREDLOGIH IN PONUJA KONCESIJE.

Rim, 6. oktobra. r. Vest, po katerih
bi paritetna komisija skoro začela s
svojm delom, se ne potrjujejo. Kakor
se doznava iz Beograda, je predsed-
nik te komisije dr. Otokar Rybář prav-
te dnf odšel na daljši dopust. Razgo-
vori so bodo vršili neposredno med
obema vlada. Italijanska vlada do-
slej ni izpremenila svojih predlogov
ter vztraja nadalje na stališču, da se
mora sporazum doseči na podlagi
Mussolinijevega načrta, s katerim bi
se definitivno ukinil rapalski dogo-
vor. Italija je pripravljena pristati na
korekture meje v bližini Kastavščine
in razpravljati tudi o drugih konces-

Seja narodne skupščine

AVTOMOBILI ZA KVORUM. — IZIGRAVANJE ZAKONSKIH PREDLOGOV. — PRISTOJBINSKA DEBATA.

Beograd, 6. oktobra. r. Nekaj pred de-
veto uro je bila otvorjena današnja seja
Narodne skupščine. Po preditanju zapi-
snika zadnje seje je zahteval demokra-
ski poslanec Mamojo Sokić, naj se v za-
pisniku ugotovi, da so na včerajšnji se-
ji zemljoradniki zapustili zbornico. Taj-
nik je sprejel ta popravek, nakar je pre-
sednik izjavil, da je zapisnik sprejet.
Toda demokrat Para Marković je zahte-
val, naj skupščina, glasuje o zapisniku in
naj se prej ugotovi kvorum. Predsednik
je na njegovo zahtevo odredil prozivko.
Ko je tajnik čital imena poslancev, so
radikalci svoje poslance v avtomobilih
vozili v skupščino, (tako da si je vlada
na ta način naposled le omogočila kvor-
um. Zapisnik je bil nato sprejet s pri-
pombami g. Sokića.

Predsednik je dalje priobčil, da so se
konstituirali odbori za konvencijo z Av-
strijo in za ustavitve agrarnih pravn
Dalmaciji. Minister pravde je zahteval,
naj se nekateri poslanci izroče sodišču,
nakar je predsednik odgovarjal na vpra-
šanja Ljube Davidovića, zakaj ne poslu-
je odbor za narodno priznanje vojvodo-
ma Putnika in Mišiću. Izjavil je, da bo
sklical odbor, ki naj svoje delo čimprej
dovršil. Hkrati je dal besedo poslancu
Zarku Miladinoviću kot predsedniku te-
ga odbora. Miladinović je izjavil, da je
o zakonskem načrtu obvestil predsedni-
ka vlade, ki pa mu se nismo, da tudi
vlada pripravlja načrt, ki bo predložen
Narodni skupščini. Zato da je čakal s

Razprava o konvencijah z Avstrijo

POS. REISNER ZA GOSPODARSKE INTERESE SLOVENIJE. — ZASTOPNIK VLADE NI INFORMIRAN!

Beograd, 6. oktobra. p. Danes popoldne
se je vršila seja odbora za pretes zakonskega
načrta o konvencijah z Avstrijo. Minister
Perić je izjavil, da on ni sodeloval
pri teh konvencijah, misli pa, da so
bile sprejete sporazumno z merodajnimi
gospodarskimi činitelji. Nato je podal re-
ferent ministarstva zunanjih poslov kratko
poročilo. Izjavil je, da so naši gospodarski
skrogi zadovoljni s temi konvencijami.
Odgovarjal mu je demokrat poslanec
Reisner, ki je omenjal, da se žudi, kako
more reči, da so Slovenci zadovoljni s
konvencijami, ker more dokazati s pre-
pisi brzojav in memorandumov Trgovske
zbornice v Ljubljani in drugih korporacij,
da so slovenski gospodarski krogi s temi
konvencijami jako nezadovoljni, ker so
njih gospodarski interesi zelo oškodova-
ni. Poslanec Reisner je izjavil, da je s
temi konvencijami favorizirana Avstrija
na rovaš Slovenije in Dalmacije. Nato je
obširno govoril o čl. 7. sporazuma, ki go-
vori o sekvestrih. Zahteval je pojasnilo
od vlade, kako se namerava postopati gle-
de odškodnine. Zahteval je tudi pojasnila
o imetju bivših društev »Südmarke«,
»Schulvereine« in »Alpenvereine«. Osta-
je kritiziral čl. 8. in navajal konkretne pri-
mere o naših denarnih zavodih v Avstri-
ji. Protestiral je proti ključu, ki ga dobi-

pretirano mišljenje, ki ga smemo na-
zvati »Velešrbstvo«. Ni za las ni s tem
zanikana važnost Srbstva, a ono samo
ni v stanu izvesti reorganizacije dr-
žavnega sistema.

Kdor ljubi to državo in ji želi, da
se umiri, ta nas bo podpiral v tem
vzgojnem delu, ki mora mnogokrat
rabiti trde in ostre besede na vse
adrese. Časi prvih obzirov so mi-
null. Ze smo tako jaki, da pristopamo
notranjemu zdravljenju z napovedjo
boja vsem trem separatizmom, zlasti
pa tudi onemu, ki ga je gosp. Pribiče-
vić dobro označil s izrazom: »sepa-
ratezem od zgora«.

Rekonstrukcija nemške vlade

OBNOVITEV ŠIROKE KOALICIJE. — ODPRAVA OSEMURNEGA DELAVNIKA.

Berlin, 6. oktobra. j. Posvetovanja
državnega kancelerja z voditelji strank
in strokovnjaki vseh frakcij, ki so
trajala celo noč do jutra, so dovedla
do kompromisa na nastopni platformi:
Težavni položaj države zahteva bolj-
šo organizacijo za zvišanje produkci-
je, ki se bo doseglo z intenzivnejšim
delom. Zaradi tega je potrebna nova
ureditev delovnega časa, pri čemer
se ne da striktno obdržati osemurni
delavnik. Zakonsko prekoračenje
osemurnega delavnika je potrebno v
interesu države, delavci pa dobe tari-
farne ekvivalente.

S tem kompromisom so bile končno
vse stranke zadovoljne. Tudi social-
ni demokrati. Tako je bila vnovič
omogočena sestava velike koalicijske
vlade, v kateri so zastopane vse
stranke razun komunistične levice in
skrajne desnice. Izvršene so bile le

Stresemannov kabinet pred parlamentom

PROGRAM NOVE VLADE. — KAPITULACIJA PRED BAVARSKO. — NAPADI KOMUNISTOV.

Berlin, 6. oktobra. j. Popoldne ob 2.30
je pričela seja državnega zbora. Kakor
vedno, kadar pada državni kancelar ka-
ko izjavo, so bile klopi in tribune parla-
menta tudi danes docela zasedene. Poleg
državnega predsednika so bili prisotni
vsi ministri novega kabineta. Državni
kancelar ni mogel takoj dobiti besede,
ker so komunisti najprej pričeli debato
o poslovniku. Tudi ko je ta končala se
govor državnega kancelarja vsled hrupa
komunistov ni mogel razumeti. Komun-
isti so ga sprejeli s klici: »Stinnesove ku-
lise govore«. Hrup je bil tako močan, da
je državni kancelar moral prositi pre-
sednika parlamenta, naj mu omogoči go-
voriti. Ko se je hrup polegal, je državni
kancelar z ozirom na prejšnje medklice
izjavil, da Stinnes ni v nobeni zvezi z
novim kabinetom in s posameznimi mi-
nistri.

Nato je imel dr. Stresemann velik go-
vor, v katerem je razvil svoj program.
Najprej je podal kritiko zadnje vladne
krize ter pri tem ostro nastopil proti ve-
leindustriji, češ da so iz njenih vrst na-
padali parlamentarizem, pri tem pa ti
krogi nikoli niso stavili na razpolago
državi svojih vodilnih oseb, da bi poka-
zali, kako se napravi bolje.

Govorec o razmerju do Francije, je
kancelar opozarjal, da so se pogajanja
s Francijo večkrat označevala kot nem-
ska kapitulacija. To pa znači napačno
umevanje naloge odpora, ki je nastal iz
naroda in ki ga je vlada podpirala. Go-
spodje na desni vendar ne menijo, da se
bo najljajša vojaška sila sveta umaknila

Direktna pogajanja med Nemci in Francozi

Pariz, 6. oktobra. j. Najvažnejši dogo-
dek za politične kroge je bil včerajšnji
poset veleindustrijalcev Stinnesa, Prüg-
lerja, Kloecklerja in Velsena pri genera-
lu Degouttu v Düsseldorfu. Tej vesti, ki
jo je najprvo priobčila »Chicago Tribune«
začetkom niso verjeli, ker ni bila potr-
jena od nobene strani. Na Quai d'Orsayu
pa so jo naposled potrdili, a vsako na-
daljnjo informacijo so odklonili. Druge
vesti listov velijo, da se je pred dnevi
vršil v Unni na meji zasedenega ozemlja
sestaneek rensko-westfalskih veleindus-
trijalcev, na katerem je bilo sklenjeno, do-
seči iz Berlina pooblastilo za pogajanja
z zasedbenimi oblastmi glede vzpostavit-
ve dela v Poruhrju in obnovitve repa-

cijskih dobav. Včeraj je prišlo iz Berli-
na to pooblastilo in imenovani veleindus-
trijalci so odšli h konferenci v Düssel-
dorf, ki je trajala približno tri ure. Po-
ročevalec lista »Journal de Debats« jav-
lja, da so se veleindustrijalci nato vrni-
li v Unno, kjer so poročali o tem se-
stanku, nakar odidejo nato v Berlin, da
poročajo tudi nemški vladi. List kritizira
postopanje generala Degouttea, ki je
sprejel veleindustrijalce brez prič. Gene-
ral je bil pooblaščenec Francije in kot
tak tudi pooblaščenec zaveznikov. Na
Quai d'Orsayu izjavljajo, da so se vele-
industrijalci pogajali le za vzpostavitev
dela in za reparacijske dobave, da pa se
niso vršila diplomatska pogajanja.

REVOLUCIJA TUDI NA PORTUGALSKEM.

Pariz, 6. oktobra. j. Madridski poroče-
valec lista »Chicago Tribune« javlja, da
je na Portugalskem izbruhnila resna re-
volucija in da je bilo v Oportu proglašeno
obsedno stanje. Močni oddelki pehote
in konjenice patrolirajo po mestu. Na
prohah južno železnice je bila proglašena
splošna stavka. Kot vzrok upora se na-
vaja opozicija konzervativcev proti pre-
sedniku Gomozu. V Lizboni je bilo vrže-
nih več bomb. Vse telefonske, brzojavne
ter železniške zveze so prekinjene.

TURŠKA REPUBLIKA.

Pariz, 6. oktobra. j. Vest Agence Ha-
vas iz Angore javljajo, da bo novo ime
Turčije »Turška republika« in njeno glav-
no mesto Ankara.

Inozemske borze

CURIH: Berlin 0.00000085, New-York
559, London 25.47, Pariz 33.10, Milan
25.20, Praga 16.50, Budimpešta 0.03, Bu-
karešta 2.57, Beograd 6.45, Sofija 5.45,
Varšava 0.0007, Dunaj 0.0079.

TRST: Beograd 25.30 do 25.50, Pariz
131.75 do 132.25, London 101 do 101.25,
New-York 22.10 do 22.25, Dunaj 0.031 do
0.032, dinarji 25.35 do 25.60, carinski
franki (20) 85.75 do 86.50.

LONDON: Berlin 206.000.000.000, Cu-
rih 25.47 do 25.52, Praga 158.75 do
154.50, Dunaj 310.000 do 325.000, Beograd
387 do 407.

NEW-YORK: Beograd 115.50, London
455, Pariz 590.50, Berlin 0.000010, Milas
450, Curih 3031, Praga 296.50, Dunaj 0.14
Budimpešta 0.54, Bukarešta 46.50.

Na napačni poti

Nemški poslanci so od ministra notranjih del izsilili ostrejši ferman proti »Orjunj«. Šefe politične uprave pozivljajo največji ministrov ukaz na brezobziren boj proti »Orjunj«. Vlada in Nemci pa so na napačni poti. S silo se taka gibanja zatreti ne dajo. Nacionálna objestnost, vračajoča se nadutost večine Nemcev, njihova borba proti domačinom kot uslužbenecem v industriji s tujim kapitalom daje vsak dan nove hrane odporu in kar danes zadušite, bo jutri samo ob sebi zopet vstalo. Nemška opasnost ni fraza. Naše meje morajo biti v redu. Naši sinovi morajo predvsem imeti kruh na domačih tleh. Gosp. Vujičič nima pojma o naših prilikah, da ne pade vlada, mora delati nemško politiko. To pa je novo seme za bojno organizacijo. Kdor hoče odpraviti borbene nastope, mora sanirati vzroke. Prvi korak je potreben pri vladi sami. Če bo ona na mestu, bo marsikaj šlo gladko, kar mora zdaj iti z bolečinami.

Drugi vzrok je ošabno držanje Nemstva, ki zlorablja občo enakopravnost pred zakonom in skuša negirati posebno stališče in pravice državnega naroda. Nemci so med nami vrhu tega samo diaspora. Tretji vzrok, ki se naj sanira, je obča mlačnost, ki je posledica separatizma.

Ko bo v teh treh smereh vse korakovalo pravilno, tedaj bo gosp. Vujičič lahko mirno spal. Incidentov ne bo in ne bo mu treba alarmirati državnih aparatov zoper najboljše državljane! Zato mu svetujemo: pustite nas v miru z izjemnimi navedbami. Bodite Vi in ves narod dosledno nacionálni, pa bo vse v redu.

Politične beležke

✚ Zborovanje JDS v Šoštanj. Krajevna organizacija v Šoštanju ima danes v nedeljo ob 13. občini zbor, združen s sestankom zaupnikov iz okraja Šoštanj-Slovenjgradec. Sestanka se udeležijo za načelstvo demokratske stranke dr. Reisman iz Maribora.

✚ Štefanovič contra Lukan. Glavni tajnik radikalne stranke g. Emil Štefanovič je začel hud boj proti vel. županu g. Lukanu in avstrijskemu »Treuhänderju« dr. Ažmanu. »Orjuna« objavlja »strogo poverljivo« pismo g. Štefanoviča ministru Vujičiču in predsedniku skupščine Jovanoviču, v katerem se »iz ljubavi prema stvari sami i prema interesu naše partije« opisujejo razni grehi g. Lukana. Spor, o katerem smo že poročali, je stem postal javen. Obraca se tudi proti »Jadranski banki«, ki ji očita, da je diskreditirala ves radikalski pokret v Sloveniji.

✚ »Akcijski odbor«. Na ljubljanskem magistratu deluje klika, ki se zove »akcijski odbor«. V mestnem statutu zahtevajo, kaj pomeni ta institucija. Akcijski odbor si lasti, dasti nima zakonite podlage, vse mogoče pravice. On imenuje in odstavlja, on daje dopuste, sklepa pogodbe. V resnici je to tisti organ, ki župana Periča spreminja v klerikalno marioneto. Mi opozarjamo vlado na ta famozni »akcijski odbor« in izjavljamo, da njega sklepi za nas ne eksistirajo. Kar bo ta odbor ukrenil, zato naj si sam pripiše odgovornost. Župana pa energično opominjamo, da se drži zakona in obstoječih pravnih redov. Za škodo nam bo on osebno odgovoren, potem pa naj išče pomoči pri »akcijskem odboru«. Samo pravilno storjeni pravomorni sklepi občinskega sveta razbremenjujejo odgovornost župana. Vse drugo, posebno pa imenovanja brez pravnih sklepov, na mesta, ki niso predvidena v proračunu, ali celo sistemizirana niso, ne bo držalo. Tisti, ki ali so ali bodo tako imenovani, poljejo kmalu po plačo k g. Periču, ne pa v mestno blaginjo!

✚ Mesto tigrov — 23 klerikalnih kulkecev. Po slavnostni zmagi SLS v Sloveniji, ko je 18. marca dobilo 21 klerikalnih poslancev od vseh 26 poslancev iz Slovenije, od ljudstva zaupanje ter nalogo, da zastopa tudi interese naše pokrajine v narodni skupščini, je klerikalna delegacija dosegla poleg drugih ta največji uspeh, da je bil sklenjen tudi za Slovenijo kuluk. Ni treba, da je volilec posebno brhljen, pa takoj vidi, da je klerikalna politika zavozena, obupna in da je narodu prinesla mesto obljubljenih nebes neskončno gorje. Vsi, ki so spustili, krogljico v klerikalno volilno skrinjico vidijo sedaj, da so bili osleparjeni in ocljanjeni. Svoje nespособnosti in brezupnosti se zavedajo tudi klerikalni poslanci in marsikaj pošten in odkrit pristaš SLS nam je priznal: »Strašno so ga polomili!« Razume se, da je radi neuspehov klerikalne politike na delu ves aparat SLS, ki bi rad znova natresel volilec v oči peska, da bi ne videli resnice. Noben neuspeh pa klerikalcev tako ne boli kot kuluk, ki je pravi bič ne le za klerikalne volilce, marveč tudi za njihove družine ter vse ljudi od 18. — 50. leta. Da bi klerikalci zabrisali svoj naglavljen greh, ki ga imajo radi kuluka, pripoveduje sedaj večerajšnji »Slovenec«, kako so se kakor tigri borili klerikalni poslanci proti kuluku. Sama farbarija! Kuluk so klerikalci dejansko odobrili in sprejeli že v Zagrebu, ko so podpisali samoradikalistični režim. Da bi Markovega protokola ne bilo, bi tudi — vsaj za Slovenijo — kuluka ne bilo. »Slovenec« se večeraj sklanja tudi na posl. Velikoviča, ki je govo-

ril, da je stanje cest v Srbiji danes takó, da se pri tamošnjem ljudstvu pojavlja misel, da je treba ceste popraviti in če ne drugače tudi s kulukom. Posl. Velikovič je govoril v imenu volilcev svojega srbskega okraja, klerikalci pa — ki so zvezi Slovenijo v zakup — niti tega niso povedali, da se pri nas plačujejo cestne doliade. Naravnost smešno pa je, da večerajšnji »Slovenec« spravlja v zvezo s kulukom tudi dr. Žerjava in Pucija ter ustavo. Zakaj klerikalci niso pred volitvami ljudem povedali, da bodo po volitvah v Beogradu radi ustave le dijete spravljali, da pa ne bodo mogli prepričati niti kuluka. Volilci naj sami presodijo, če so klerikalni poslanci tigri, ali so pa le ponižni in polnevalni kulukovci, ki tudi za zidanje cerkva in župnišč ter za boro tirjajo od ljudstva kuluk. Iz klesč kuluka, gospodje, ne boste ušli!

✚ Klerikalci pred volitvami in po volitvah. Notorična stvar je, da ni večjih varalic ljudstva kot so naši klerikalci. Žalostno je le to, da ljudstvo pri nas nima dovolj političnega pregleda, da bi moglo njihovim prevaram slediti; kajti če bi to ne bilo tako, bi duhovščina že zdavnaj bila potisnjena nazaj v cerkev, kamor spada in ne bi zlorabo vere in cerkve uganjala najgrše politične grdobije. Zanimivo je listati nazaj po starih številkah »Slovenca«, kjer je mogoče na vsaki strani ugotoviti stvari, ki potrjujejo pravilnost naše sodbe o klerikalcih. Posebno zanimivo je kako stališče so klerikalci zavzemali napram radikalcem pred volitvami in kaj so potem storili po volitvah. »Slovenec« z dne 15. marca t. l. piše med drugim o radikalcih: »V Srbiji vlada radikalna stranka, katere je slovenskemu ljudstvu popolnoma tuja... Tuj nam je njen program, tuje njene metode, tuji njeni cilji... Srbska radikalna stranka pa ni samo strogo plemenska, ampak tudi strogo napredna, stranka takozvane porodice... Ona je miselnosti Slovencev ne samo tuja, ampak naravnost nasprotna. Našo upravo, ki je bila do zadnjega na glasu, da je vestna, nepodkupljiva in poštena, so v najkrajšem času spravili ob vse kredit... Kmalu bodo iz naše dežele napravili — Galicijo. Se je čas, da se Slovenija reši te gnjilobe, ki se skuša vgnezditi v naše zdravo telo.« 13. aprila t. l. torej še ne poln mesec nato, so pa klerikalci sedeli v Zagrebu skupaj z radikalci ter so napravili z njimi s takozvanim Markovim zapisnikom sporazum, po katerem se je SLS obvezala, da bo omogočila samoradikalno vlado, izvolitev radikalnega predsednika parlamenta ter uvedbo čisto radikalnega režima brez demokratskih, ali zemljoradniških Srbov ter brez vsakega Slovenca in Hrvata. V enem mesecu so torej klerikalci vse to, kar so 15. marca, pred volitvami, volilecem slikali kot največje zlo in gnjilobo, sami odobrili, omogočili in osedlali. Ko so imeli 21 mandatov iz Slovenije v žepu, so pisali na svoje obljube pred volitvami. V tem se pač vidi tista najostudnejša politična nemoralna, katere so sposobni samo klerikalci.

Po svetu

— Nov sovjetski poslanik v Londonu. V nedeljo je dospel v London novi poslanik sovjetske Rusije Rakovskij v spremstvu svojega prednika Krasina. Kakor znano je trajal skoro pol leta spor med Rusijo in Anglijo radi osebe Rakovskega. Angleški državni tajnik za zunanje zadeve lord Curzon je trdil, da je Rakovskij vodil protiangliško politiko na daljnem vzhodu in se je zato upiral njegovemu imenovanju za London. Šele po izmenjavi številnih diplomatskih not je angleška vlada pristala na to, da pride Rakovskij kot Krasinov naslednik v London. Rakovskij je rodom Bolgar ter je igral veliko vlogo na konferenci v Genovi in Haagu.

— Homatije v grško-pravoslavni cerkvi. Svoječas smo poročali, da je moral carigradski patriarh Meletios, vrhovni poglavar vseh pravoslavnih vernikov, na zahtevo Turkov zapustiti Carigrad. Naselil se je na »sv. gori« Atoš, a je formalno ostal patriarh še naprej. Sedaj poročajo iz Carigrada, da je grški cerkveni glavar Anatolije Papa Eftime, eksponent Kemalpaše, prisilil v Carigradu zbirajoči sveti sinod, da ga proglasi za patrijarha.

— Časopisje lorda Rothermere. »Matin« poroča iz Londona, da je sedanji lastnik »Timesa« lord Rothermere kupil v angleški prestolici osem novih dnevnikov in nekaj tednikov. Lord Rothermere zasleduje politiko sporazumnosti s Francijo in je to svoje stališče v svojih listih doslej konsekvantno izvajal.

— Protest bolgarskih poslancev-beguncev. Beograjsko »Vreme« je prejelo iz Niša naslednjo protestno izjavo bolgarskih beguncev: »Ko je ugasnila narodno vestjo na Bolgarskem s pomočjo topov, strojne in ruskih Vranglovičev čet, se Cankova vlada sedaj maščuje nad mirnimi in neoboroženimi prebivalstvom. Ranjenci, aretiranci in ujetniki so masakrirani, družine upornikov so poklane, vasi požgane. Zverinstva, ki so jih izvršile vladne tolpe, se ne dajo opisati. Smrt in uničenje leži nad opustošeno deželo. Podpisani bolgarski poslanci, v imenu delavskega in kmetijskega ljudstva Bolgarske dvigajo glas protesta pred vestjo civiliziranih narodov proti zločinom, izvršenim nad človečanstvom in nujno prosijo za hitro intervencijo javnega mnjenja, da obrani tisoče žrtve pred njihovimi krvniki. Poslanci zemljedelske stranke: K. Karadžić, A. Garev, dr. Koganski, St. Danev, Stanijev. Komunistični poslanci: V. Kolarov, G. Dimitrov, K. Tošov.«

Prosveča

Ljubljanska drama.

Nedelja, 7.: »Judit«. Gostovanje g. Marje Vere. Izv.
Ponedeljek, 8.: »Azazel«. C.
Torek, 9.: Zaprtó.
Sreda, 10.: »Judit«. Gostovanje Mašlje Vere. B.
Četrtek, 11.: »Azazel«. D.
Petek, 12.: »Kar hočete«. E.
Sobota, 13.: »Judit«. Gostovanje Marje Vere. A.
Nedelja, 14.: »Smrt majke Jugoviča«. Izv.
Ponedeljek, 15.: »Judit«. Gostovanje Marje Vere. F.

Ljubljanska opera.

Nedelja, 7.: »Nikola Šubić Zrinjski«. Gostovanje baritonista R. Primorjaka iz Zagreba. Izv.
Ponedeljek, 8.: Zaprtó.
Torek, 9.: »Seviljski brivci«. Gostovanje g. Wesel Polja iz Zagreba. D.
Sreda, 10.: »Aida«. E.
Četrtek, 11.: »Seviljski brivci«. Gostovanje g. Wesel Polja. A.
Petek, 12.: »Evgenij Onegin«. F.
Sobota, 13.: »Novela od Stranca«. »Zapečateni«. C.
Nedelja, 14.: »Aida«. Izv.

Šentjakobski gledališki oder

Nedelja, 7.: »Zenitev«.

Mariborsko gledališče.

Nedelja, 7.: »George Dandin« ali »Prevarjeni soprog«. Izv.

Mestno gledališče v Celju.

Nedelja, 7. oktobra: »Kamareo vode«. Izv. Začetek ob 20. uri.

Ljubljanska drama. Ivo Vojnovič:

»Smrt majke Jugoviča«. (Repriza). Kolik napredek! Dne 18. jan. 1919. smo končno tudi na našem odru mogli uprizoriti to Vojnovičovo visoko pesem ljubezni do domovine. Prvič so jo igrali v Beogradu že leta 1905, v Zagrebu leta 1906; le Slovenci je nisrzo smeli uživati, dokler ni prišla svoboda. Naša premiera je bila slovenska; Vojnovičev divni dramatski spev o srbskem junaštvu in žrtvovanju na Kosovem smo gledali leta 1919, v Jos. Westrovem prevodu. Sinoči pa smo poslušali »Smrt majke Jugoviča« prvič v klasično krasnem izvirniku. Užitek je bil tem večji, vtišek tem globlji. Kakor noviteta je učinkovala na nas ter nas pretresla do vseh globlin duše in srca. Velika je Vojnovičeva impresionistična umetnost in ubranost te mojstrovine je pogojena v tej simbolistični duševni drami z brezprimerno učinkovitostjo. V treh kratkih sprevih je znal Vojnovič izraziti občutje srbskih mater in žen v času, ko se je pripravljala in izvršila velika tragedija na Kosovem, ter je zaključil svoje slike z močno vero, da Golgoti mora slediti vstajenje. Njegova proroška vera se je čudovito uresničila: Kosovo je rodilo Jugoslavijo. G. rež. Rogoz je uprizoril Vojnovičev silni umotvor prekrasno ter je igral Damjana z najglobljim uspehom. Prelepi stihbi so zveneli iz njegovih ust nepopisno sladko in pretresljivo. Majko je igrala ga. Rogozova vsesko z močno dramatičnostjo, presunljivo simpatično ter z rastočo učinkovitostjo do smrti. Živa poezija je bila Andjelija g. Šaričeve; prav dobra je bila Kosovska devojka g. Balatkové, in g. Skrbinske, ki je nastopal kar v treh dram. novitetah z večjimi vlogami, je podal guslarja-slepca v vsakem pogledu vzorno. Vse priznanje zasluži g. s. n. h. med njimi specialno ga. Medvedova, dalje izvrstna babica ga. Juvanova, njen vnuk g. Tavčar, deček gđ. Gorjupova ter končno junaška glasnika gg. Vek. Drenovec in Sanci. Skratka: predstava je bila po uprizoritvi in igranju tako lepa, da si želimo samo takih tudi v bodoče. Zal, da je bilo gledališče skoraj prazno.

I. Intimni večer »Glazbenega zavoda« v Zagrebu se je vršil dne 5. oktobra. Dvorana je bila razprodana, publika s koncertom zelo zadovoljna. Na sporedu so bile klasične Schubertove skladbe, ki jih je izvajal mladi, novoustanovljeni kvintet.

Razstavo »Proletneoa salona« v Zagrebu, ki se zatvori dne 14. oktobra, je obiskalo doslej 5000 ljudi.

Jugoslovanske narodne pesmi za moški in mešani zbor. V tamožaložbi nabiralca in harmonizatorja narodnih pesmi Oskarja Deva je izšlo 80 narodnih pesmi v litem zvezku priročne oblike. Zvezki, ki sicer niso napredaj po knjigar zvez, se dobivajo v Matični knjigarni na Kongresnem trgu. Pevske zbere in prijatelje petja vabimo za nakup. Zvezek stane 22 Din.

Sport

Prvenstvena nogometna tekma Ilirija: Jadran se vrši danes ob 15.30 na igrišču Ilirije. Ilirija nastopi s kompletnim prvim moštvo. Odgovor bo napela vse sile, da bi izšla s sigurno zmago s polja. Kljub temu, da ji je zmaga skoraj zagotovljena, ne sme podcenjevati Jadranovega moštva, ki je znano po svoji ambicioznosti in agilnosti. Predtekma rezerv je ob 13.45. Cene vstopnicam se zvišajo za 1 Din v korist »Japonskemu dnevu«.

Ljubljansko »Primorje« gostuje danes v Celju, kjer odigra prijateljsko tekmo s tamošnjimi Atletiki. Izgledi za dober uspeh so za Primorje slabi, ker nastopi najbrž brez članice Birse.

S. K. Primorje v Ljubljani. Danes na igrišču Primorja ob 13.30 (1.30 pop.)

Kodna med mladinskima moštvo. Primorja in SK. Vardar. Odhod prvega moštva v Celje z opoldanskim vlakom. Točno ob 11.45 pred kolodvorom!

Beograjske avtomobilne dirke, ki so bile razpisane za 14. t. m., so odgodene na prihodnje leto, ker se je za letošnje prijavilo premalo število udeležencev.

Japonski prispevek pri sportnih vstopnicah. LNP nam sporoča: Z ozirom nato, da pobirajo danes po celi državi prispevke za žrtve Japonskega potresa, je sklenil LNP. povišati ceno za vse vstopnice pri nogometnih tekmah za 1 Din. Ta denar se bo potem nakazal glavnemu odboru Rdečega križa v Beogradu.

Službene objave LNP. JNS je sklenil na seji 24. septembra, da se klubi, ki na opetovane in nujne pozive ne zadostijo svojim finančnim obveznostim do saveza, na prihodnji seji črtajo iz članstva. — SK. Primorje se kaznuje z globo 250 Din v prid Olimp. fondu, ker ni sodelovalo v propagandni stateti na Olimpijski dan 16. septembra. — Odble se protest SK. Ptulja proti verifikaciji prv. tekme Svoboda: Ptuj z dne 16. septembra ter se usvoji tozadevni predlog PO Maribor z dne 21. septembra. — Na temelju sodniškega referata o tekmi Maribor: Ptuj z dne 23. septembra se je uvedlo postopanje proti SK. Ptulju radi mistifikacije sodnika in podpisa ter radi nediscipliniranega nastopanja proti PO. Maribor. — PO Maribor se zagovarja materijalna podpora za razpisani lahkoletni miting mariborskih klubov v mejah financ. sredstev podpisa. S prebitkom Olimpijskega dne razpolaga JNS in ga podsavez zato ne more staviti na razpolago PO. — Tajnik.

Objave

✚ Društvo Kazino v Ljubljani priredi svojim članom in po njih vpeljanim gostom v soboto dne 10. novembra Martinov večer z veseljem sporedom.

✚ S šestdesetletnice Ljubljanskega Sokola. Apelu brata staroste na slavnostnem obnem zboru v nedeljo dne 30. septembra 1923. za zbiranje prispevkov za zgradbo Sokolskega doma, sta se kot prva odzvala vedno poštovna brata Fran Krapež in njegova soproga ter poklonila društvu »Sokolski dom« znaten znesek 3000 Din kot jubilejni dar. Odbor Sokolskega društva v Ljubljani izreka plemenitima darovalcema najiskrenejšo zahvalo v naši in z odkrito željo, da najdeta obilo posnemalcev.

✚ Stepanjski Sokoli priredijo v nedeljo dne 14. oktobra pri Ivanu Briceju v Stepanju vasi vinsko trgatv z obširnimi sporedom. Začetek ob 3. uri popoldne.

✚ Na dan Vseh svetnikov popoldne zapoje ljubljanski, v Zvezi slov. pevskih zborov včlanjeni moški zbori na pokopališču pri Sv. Križu tri nove nagrobnice. Vsak zbor naj nemudoma pošlje po notni material k Zvezinemu pevovodji ter naj začne nagrobnice študirati. Koncem meseca se bodo vršile skupne pevske vaje v Glasbeni Matici.

✚ Sporniške svetlinje na boj za osvobodjenje in ujedinjenje se nahajajo pri Savezu dobrovoljcev, ki jih ne more vsem upravičenem razposlati, ker ne v njihovih naslovov. Naj se opravičenci sami javijo pri odboru in pošljejo svoj naslov, da se jim svetlinje morejo doposlati.

✚ Jugoslovanska Matica. Ob priliki odhoda g. Zmago Breganta, nadučitelja v Rajhenburgu, je nabrala na poslovilnem večeru gđ. Angela Schubert za Jugoslovansko Matico znesek 200 Din. — Ziveli darovalci!

✚ Jugoslovanska Matica v Ljubljani. Izskv prejemkov v septembru 1923: Podružnice: Šoštanj 50 Din, Strnišče 50 Din, Vinja gora 2700 Din, Cermelj 750 Din, Velenje 100 Din, Rožni dol-Semiš 820.65 Din, Brežice 1060 Din, Vrhnika 10.390 Din; članarina vplačana pri pokrajinskem odboru Jugoslovanske Matic v Ljubljani 406 Din; darovi 6625.57 Din; razni prispevki 4137.75 Din. Skupni prejemki znašajo 26.710.97 Din; skupni izdatki pa 26.100.40 dinarjev.

✚ Zborovanje dobrovoljcev. V nedeljo dne 14. oktobra po akademiji se vrši zborovanje dobrovoljcev v areni Narodnega doma in je tudi dolžnost vseh dobrovoljcev, da se ga udeleže.

✚ Prireditve dobrovoljcev. V spomin obletnice dobruških bojev priredi Savez dobrovoljcev za Slovenijo slavnostno akademijo v Ljubljani. Namen prireditve je, pokazati, da nismo pozabili na junake, ki so se prostovoljno borili za svobodo domovine in mnogi žrtvovali tudi svoje življenje za jugoslovanski ideal. Dobrovoljci so obvezni prisostvovati tej prireditvi, pričakovati pa je, da se udeležijo akademije tudi vsi oni, ki znajo ceniti junaštvo in požrtvovalnost v boju za svobodo in domovino. Akademija se vrši dne 13. oktobra, prostor bo pravčasno objavljen.

✚ Prevozniška zadruga v Ljubljani javlja z ozirom na naredbo državne uprave južne železnice v Ljubljani, da se morajo od 11. oktobra začeti železniški vozovi tekom 6 ur natovorit, oziroma iztovoriti, da njeni člani prevozniki ne morejo jamčiti za nastale posledice, ker je delo v tem skrajšanem roku neizvedljivo. — Načelstvo.

✚ Opozorjamo še enkrat na prireditev godbenega odseka prostov. gasil. in reševal. društva v Ljubljani. V gostilni pri Lozarju priredi odsek danes ob 4. uri popoldne veliko vinsko trgatv z vsemi občinstvom točkami sporeda. Za dobro kapljico kakor tudi za izvrstne krvave in jetrne klobase je obilno preskrbljeno. Slavno občinstvo se vabi, da se pridruži

svetlino po mestu, ki bo točno ob 2. uri končan na mestu veselja. Paragrafi in njim podrejeni policaji so že v pripravi. Tudi rident za grešnike se že kuha za današnje jutnike. Ker je štiti dobiček namenjen onemogli članom prostov. gasil. in reš. društva se prepričajte, da se ne sprejemajo. — Zdravo!

✚ Pes dobermanske pasme, 3 mesece star, slihi na ime »Nero«, se je izgubil. Odda se proti dobri nagradi v trgovini Danijel Zupanc, Ljubljana, Wolfova ulica št. 6.

Dopisi

KAMNIK. (Skandalozne razmere pri okr. cestnem odboru v Kamniku). Tulec, ki se vori po cestah kamniškega okraja, upravičeno zabavlja, ker so ceste podobne onim v Galiciji. Ob suhi požiraj prah, ob deževju pa gasil po blatu do glave. Obcestnih jarkov sploh ni ali pa so že zdavnaj zopet s blatom zasuti. Cesta se posipa namesto s lomljenim gramozom s gramozom, navedenim iz strug ali pa še celo iz njiv. Cestni odbor pod načelstvom Tine Benkoviča je spravil ceste v tako stanje, da bo potreba ogromnih vsot, ako se jih bo hotelo spraviti zopet v red. Tega se sedaj Benkovič zaveda, ter skuša zato vse stroške napraviti posebnim iz itak največjim davkoplačevalcem. Razumeti ne moremo, na kak način bi se dalo prililiti te trgovce in obrtnike, da plačajo vso popravo kot vzdrževanje cest z izrednimi prispevki, ko te druga bremena težko prenašajo. Omeniti moramo, da presegajo izredni prispevki za ceste ponekod višino državnih davkov. Vprašamo fin. delegacijo, ali je v skladu z zakonom, da se pobira za ceste poleg že zakonitih doklad še izreden prispevek, ki znaša pri enem samem trgovcu polletno nad 7000 Din ter s tem ograženo davčno zmoglost istega. Najvno je, da so trgovci in obrtniki skrajno ogroženi ter da so proti takemu odiranju pri tozadevnem sestanku odločno protestirali. Ako že hoče okr. cestni odbor dobiti denar za popravilo cest, nimamo nič proti temu, ako bi se ta pobiral od vsakega posestnika konj, koles in motornih vozil, ne pa samo od približno 50 oseb v celem okraju, katere so primorane posluževati se železniških vagonov. Jasno je, da teh 50 oseb ne more s svojimi prispevki vzdrževati vseh okrajnih cest, ako tudi se jim odvzame celo premoženje. Največje ogorčenje pa je povzročil Benkovič s svojo pristransko odmero prispevkov, pri kateri se je uporabljala dvojna mera. Nekateri plačajo le 10 Din od vagona drugi 22, mnogi pa celo več. Po že izgotovljeni odmeri in izstavitvi plačilnih listov, glasečih se le na zneske brez kakih drugih podatkov, je okrajni cestni odbor ponujal ponekod celo 40 odst. popusta, ako se prispevki takoj plačajo. Čemu dvojna mera in mešetarski popust, ako bazira odmera izrednih prispevkov na zakoniti podlagi. Davkoplačevalci in navedenih razlogov temu predvojnemu cestnemu odboru ne morejo več zaupati ter zato upravičeno zahtevajo, da vlada napravi red. Lahko naklada bremena tisti, ki jih sam ne nosi.

ZAGORJE OB SAVI. V »Jutru« od 21. septembra je bil objavljen dopis, ki se je bavil s položajem po ponesrečeni starki Prejeli smo v tem oziru več dopisov. M smo se o stvari podrobneje informirali in moramo poudariti, da je vsebina dopisa v glavnem povsem točna. Kar se pa tiče ravnatelja inž. Heutmanna, smo dognali, da ni postal nekorektno in mu zlati med stavko ni moglo ničesar očitati, ker je bil na dopustu. Morda je g. Heutmann prede izpostavljen napadnim prišepetavanjem ljudi, ki imajo svoje posebne interese. Te vloge pa se ni kakor ne more pripisovati, kakor se je storilo v našem dopisu, g. Adolfa Rasingerja in je v tem oziru treba naš dopis temeljito popraviti. G. Adolf Rasinger je bil Sokol že pred vojno. Kar tičijo ostalih v dopisu imenovanih gospodov, je pač resnica, da se boljše hvalijo, da so jim zaščitniki. Kako pa prihajajo boljševidi do tega upanja, j jasno. Vsekakor imenovani gospodje o ločno zanikajo, da bi boljševidom da kakorkoli vzroka za njihovo trditve. G de znanega nemškutarja Michelčiča, pač že zdavnaj sklenjeni računi. Da ta mož danes radikal, nam ni treba p seboj omenjati, saj je ta stranka pravi zavetišče nemškutarjev. G. Terpotitz obnaša kot Neme in govori prede nemško. Drži poleg sebe zagriženo Nemca Poeka, ki je popolnoma nejevoljen. Kar se tiče g. inž. Miroslava Ucha, se zatrjuje, da je Čeh in žla. kola. Nas to samo veseli. Vendar g. inženjer ne more zameriti, če smo zaupni, ker tako v družini kakrva sarni vedno nemško govori, vrhatega ima otroke v šolah v Gradcu in to morda na visoki šoli, ampak »ljude in srednjih šolah. Pod njim je ostal službi boljševid Ledenik. Mi radi pris mo vsakovrstne težave, vendar nam vsak objektivni človek dal prav, če limo, da g. Ulyrch z dosledno priprečda tudi najbolj nezavestno o svo. korektnem nacionalnem stališču. V nadi mu radi damo s tem zadovolje. Kar se tiče g. Miroslava J. amenšek di vzamemo na znanje njegovo trdi da se boljševidki povsem neupravič hvalijo, da jih on štiti. Končno dodi mo, da bomo pazljivo motrili razvoj godkov v Zagorju in sarno prošimo se nas vestransko pravilno informira tem pa upažuje, da je v vsi naš nezav glasnik naših načel, ki zahteva od pristavev popolno dosle dnost, če je včasih neprijetna.

Gospodarstvo

Jugoslovanski zadrudni kongres

Celje, 6. oktobra.
Ob 10. dopoldne je otvoril predsednik Glavnega zadrudnega saveza minister n. r. dr. Korošec letošnji kongres, katerega je udeležilo okrog 80 zadrugarjev iz cele države. Poleg še večeraj javljenih zastopnikov raznih inozemskih in jugoslovanskih zadrudnih organizacij so danes došli na kongres še zastopnik češkoslovaškega zadrudništva dr. Hulka, zastopnik poljedelskega ministrstva načelnik dr. Velja Stojković, tajnik Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani g. Ivan Mohorič, zastopnik koroških konzumnih zadrug v Celovcu, zastopnik Zveze uradniških zadrug minister n. r. dr. Vekoslav Kukovec in bivši praški poslanik dr. Bogumil Vošnjak.

Češkoslovaški zastopnik dr. Hulka se je v toplih besedah spominjal prijateljske vezi med češkoslovaškim in jugoslovanskim zadrudništvom. V imenu celjskega prebivalstva je župan dr. Hrašovec izrazil veselje nad tem, da se vrši letos zadrudni kongres v arcu Slovenije, starodavnem mestu Celju. Govoril je še zastopnik francoskih konzumnih društev gosp. Fauquet. Tople pozdrave prinaša tudi zastopnik poljedelskega ministra načelnik dr. Stojković. Nato so sledili zanimivi referati posameznih zadrudnih strokovnjakov. Poročali so: dr. Basaj o tipih slovenskega zadrudništva; g. Miloš Stibler o zadrudnem zakonu, dr. Cicak iz Zagreba o zadrudnem zavarovanju, dr. Kojič o zdravstvenih zadrugah in dr. Prohaska o davčni reformi in zadrudništvu. Resolucije, ki so se sprejele na kongresu, objavimo prihodnjik.

Opoldne se je vršil skupni obed došlih gostov v hotelu Evropa, tekot katerega so se izrekle pomenljive zdravice. Predsednik Zadrudne zveze v Celju dr. Božič je pozdravil vse došle zadrugarje, odgovoril mu je v imenu Glavnega zadrudnega saveza predsednik dr. Korošec. Dalje se je Mihael Avramović v krasnem govoru spominjal zaslug Mihaela Vošnjaka in dr. Kreka.

Popoldne se je nadaljevala precej burna seja, ki je trajala pozno do večera. Ker so se v tej seji rešile že vse sporne in važne interne zadeve, se je ob pol 19. formalno otvorila glavna skupščina Glavnega zadrudnega saveza. Jutri se vrši svečana proslava 40letnice Zadrudne zveze v Celju.

Položaj na žitnem trgu

Na zunanjih tržiščih ni večjih sprememb. Tendence je v splošnem manj čvrsta. Na avstrijskem trgu je povpraševanje po pšenici manjše, ker so mlinci, ki so svoje potrebe pokrili za dalje časa, rezervirane. Po turščici je nekaj povpraševanja, toda le po promptnem blagu. Oves se slabo trži. Žitavnost in kupčija z moko, ki je vladala dalje časa, se je precej umirila in je opažati rahlo oslabljenje cen. Na češkoslovaškem trgu so cene čvrste, vendar kupci ne dovolijo previsokih zahtev. Na madžarskem trgu je ponudba srednja, a isto tako je povpraševanje oslabelelo. Z ameriškega trga poročajo zadnje vesti o ponovni čvrstoč cen.

Na zagrebškem trgu je bil položaj prošli teden zelo mlačen z minimalnim prometom. Cene so nekaj popustile. Zaključki so bili v moki in novi turščici. Pšenica se je samo neznatno pocenila in se je tržila z baških postaj po 350 — 355 Din. Slavonsko blago je dražje. Mlini so zelo malo kupovali, ker pričakujejo nižji cen. Izvoz v pšenici je bil izredno majhen. V turščici v storžih je bilo nekaj zaključkov s sremških postaj po 130 Din, koncem tedna pa po 150 Din. Stara turščica se je zaključila po 295 Din pariteta Zagreb. Pričakuje se pocenjenje stare turščice.

Ček pri neki nesreči na lovu prišel ob desno roko, in ki ga je sam Liszt vzgledal za mojstra na klavirju. Tudi Heine-Altenek je bil izvrsten risar, dasi je imel le eno roko. Izrazit levčar je bil Leonardo da Vinci, četudi je imel desnico.

Gluhonemega slikarja, kot je n. pr. Španec Juan Fernandez Navarrete, si še moremo predstavljati; slepega slikarja pa prav tako malo kot gluha glasbenika. Zanimivo pa je, da se pri slepcu še vedno uveljavlja genij vojskovodje, kar nam dokazuje slučaj husita Žižke iz Trocnova, ki je zmagovalno vodil husitske vojske, dasi slep na eno oko in je porazil svoje sovražnike celo tedaj, ko mu je sovražniška puščica prestrelila še drugo oko.

Beethoven je v starosti prišel ob posluš, ne da bi pri tem trpela njegova produktivnost; nasprotno, se ojačila se je. Glasbeni strokovnjaki celo trdijo, da so njegova zadnja dela izrazitejša. Sam seveda ni mogel več muzicirati.

Jecanje za pesnika se ni oviralo, da si pridobi lahorik, ako sam opusti recitiranje svojih pesmi. Pesnik Nokter Balbulus je bil pesnik po božji volji, pa so ga bogovi kaznovali s tem, da je jecjal. Tembolj se čudimo, da se je pisateljski talent uveljavil v eni osebi, ki je bila gluhonema in slepa; to je ameriška pisateljica Helen Keller.

Pa oglejmo si duševne pohabljenke, ki so navzlic defektom zapustili svetom na-

Moka je notirala na bazi «0» postavno baški mlini 570 Din. Izvoza ni bilo. Oves je bil zanemarjen.

Na zagrebški blagovni borzi je bilo v prošlem tednu nekaj zaključkov v moki, turščici in otrobihi.

TEDENSKI BORZNI PREGLED.

Zagreb, 6. oktobra.

Na deviznem tržišču se je po reakciji koncem predhodnega tedna ta teden zopet nadaljevala prejšnja balise. Tečaji so zelo nazadovani. Koncem tedna, ki vedno pomeni učvrščenje na deviznem tržišču, je potekel precej mirno in so se tečaji le neznatno dvignili.

Radi pomanjkanja gotovine je bil promet minimalen. Krile so se le najmanjšiše potrebe, in sicer največ na Trst, Prago in Dunaj, dočim so se ostale devize kupovale redno samo za arbitriranje za ista plačila. Ker se malo kupuje, se blago kupi in so neke vesti o pomanjkanju blaga popolnoma netočne.

Izplačilo Praga je padlo na borzi v torek od preko 264 na 247, potem se je dvignilo na pariteto in se gibalo med 260 do 262. Koncem tedna je bila Praga nekaj slabša na svetovnem trgu. Trst je notiral 408 do 387 do 394 do 390, ker je znatno padel tudi na ostalih borzah. Istotako Pariz, ki je začel pri nas na 537,5 in končal na 520. Dunaj se je tržil po 0.12475 do 0.12375 in končal večeraj 0.1225 do 0.1235, medtem ko je bil že po 0.12. Berlin je prenehal resmo notirati. New-York je končal večeraj na 87 do 87,5, Curih na 1572,5 do 1575, London na 395 do 397.

Padec deviz na zagrebški borzi tekot zadnjih 14 dni znaša okroglo 8 odstotkov.

Na efektnem tržišču je vladala celi teden balise. Delovala je balise najlažje v arbitražnih papirjih. Promet je največji v bančnih papirjih, dočim je bil interes za industrijske papirje, ki so pretežno arbitražni, mnogo manjši. Od industrijskih papirjev so predvsem nazadovale lesne vrednosti. Vzrok balise je deloma v pomanjkanju gotovine, a še bolj v balise na dunajski borzi, od katere je naše tržišče še prekomerno odvisno.

V današnjem svobodnem prometu se je doseglo le nekaj zaključkov v izplačilu Dunaj po 0.1235, drugače je bilo le blago brez denarja. Ponudbe okrog poldne: Trst 395, London 401, New-York 87,25, Pariz 522,5 do 525, Curih 1572,5 do 1575, Praga 260. V efektnih se je zaključil le Gutmann po 1850, drugače prav nikakega prometa.

NARODNA BANKA SHS.

Stanje 30. septembra 1923.

Aktiva (v milijonih Din; v oklepajih spremembe napram 22. septembru): kovnica podloga 445,0 (+ 4,3), posojila 1611,6 (+ 36,3), račun za odkup kronskih novčanic 1238,2, račun začasne razmene 273,1, državni dolg 2957,2, vrednost državnih domen založenih za izdajanje novčanic 2138,3, saldo raznih računov 280,0. Skupno 9023,7.

Pasiva: Glavnice vplačani del 21,9, rezervni fond 5,4 (+ 0,1), novčanje v obtoku 5928,5 (+ 89,3), državni račun začasne razmene 373,1, državne terjatve po raznih računih 168,0 (+ 22,6), razne obveznosti 340,1 (- 70,3), terjatve države za založene domene 2138,3, nadavek za nakup zlata za glavnico in fonde 48,1. Skupno 9023,7.

TRŽNA POROČILA.

Novosadska blagovna borza (6. t. m.) Pšenica: baška, 79 — 80 kg, 2 odst., 2 vagona 355; baška, 79 — 80 kg, 100 odst. kasa, 3 vagoni 312,5 — 350. Ječmen: baški, 64 — 65 kg, 6 vagonov 270; baški, 67 kg, jari, ponudba 275; baški, duplikat kasa, 2 vagona 240. Turščica: baška, za januar-februar, 100 odst. kasa, 5 vagonov 212,5; baška, v storžih, 7 vagonov 165; nova, za december-januar, duplikat kasa, 1 vagon 250; za januar, duplikat kasa, 5 vagonov 250; baška, 3 vagoni 260; za fe-

bruar-april, 3 vagonov 240; za marec-april duplikat kasa, 20 vagonov 260 — 262,5; za januar-februar, duplikat kasa, povpraševanje 252,5. Moka: baška, «0», povpraševanje 526; «5», duplikat kasa, 2 vagona 445. Otrobi: Slavonija, 1 vagon 145; Slavonija, za november, 2 vagona 145. Pekmez: pariteta Novi Sad, ponudba 530. — Tendence stalna.

Zagrebški tedenski sejem (6. t. m.) Slab. Samo nekoliko glav bosanske živine, ki so bile že rano zjutraj razprodane po nespremenjeni ceni 9 — 13 Din za kg žive teže.

HMEJSKA TRŽNA POROČILA.

Zatec (Češkoslovaška), 5. oktobra. Ob 17.50: Naraščanje cen. Na deželi 3500 Kč, v Zatecu 3600 Kč. — Ob 18.40. Na žateškem trgu viharno zvišanje cen. Po deželi je 80 odstotkov hmelja prodanega. Cene 3500 — 3600 Kč in rastejo od ure do ure.

DOBAVE.

Dobava amonlakove sode. Pri ravnanstevu državnih železnic v Subotici se vrši 20. t. m. ponovna ofertalna licitacija glede dobave 10.000 kg amonlakove sode. Dobava desk iz mehkega lesa. Pri upravi državnih monopolov v Beogradu se vrši 20. t. m. ofertalna licitacija glede dobave desk iz mehkega lesa.

Dobava mesa. 11. t. m. se sklenejo pri intendaturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani in pri komandah vojnega okruha v Mariboru in v Celju, 13. t. m. pri komandah mesta v Dol. Dravogradu in v Slovenski Bistrici direktne pogodbe za dobavo mesa za posamezne garnizije od dneva sklenjene pogodbe do konca decembra 1923.

(Predmetni oglasi so v trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani na vpogled.)

— Nizke vinske cene v Banatu. Iz Vrša poročajo: Še velike stare vinske zaloge in letošnja obilna vinska letina so povzročile padec cen. Novo vino se ponuja celo po 1 dinar liter. Zatrjuje se, da je kakovost vina v Banatu letos bolj-ša nego lani.

— Dohodki glavnih carinaric v drugi dekadi septembra so znašali vsot 64.640,00 Din. Od 1. julija do 20. septembra so dosegli 408.466,211 dinarjev.

— Produkcija cikorijske v naši državi je za sedaj precej majhna. Površina, posajena s cikorijo, znaša letos 323 ha. Pridelek pa se cenil na okrog 18.000 mto.

— Izvoz naših svinj v Prago. Po statistiki, ki jo je izdala občinska klavničarica v Pragi, je uvozila Praga v celem problem letu 57.544 svinj. Največ je uvozila svinj Rumunija (44 odst.), potem Jugoslavija (23 odst.), a domaših je bilo 18 odstotkov.

— Avstrijska uvozna carina na ribe. Ker je avstrijska vlada odredila uvozno carino na ribo v znesku 10 starih kron na 100 kg, so naši izvozniki predložili predstavitelju ministrstva trgovine in industrije ter za finance, da se ob priliki naših trgovinskih pogajanj s Avstrijo doseže izjemo iz te carine.

— Inflacija v Madžarski. Od 23. do 29. septembra se je obtok bankovcev v Madžarski povečal za 61 milijard na 588 milijard mK. Predjumi na državo so znašali 25 milijard mK. Madžarska se silno sumljivo bliža slabemu vzgledu Nemčije.

— Zlati carinski nadavek v Nemčiji znaša od 6. do 9. oktobra 6,689,999.000 odstotkov. Ena zlata marka je enaka 66,000,900 papirnati markam.

— Bajeslovno naraščanje cen v Nemčiji. Iz Berlina poročajo: Zaradi neprestanega naraščanja cen inozemskih plačilnim sredstvom rastejo obremenitve blagovne cene v brezmejnost. Eno jajce stane 15 milijonov, cent briketov preko 245 in pol milijona. Povišale so se tudi poštne prispebine, ki znašajo za dopolnilo 1 milijon in za pismo v inozemstvo 5 milijonov mark.

— Viseči dolg Nemčije se je povečal od 7842 milijonov dne 20. septembra na 46.716 milijonov mark dne 30. septembra.

rodod trajne kulturne vrednote!

Omenjam le mnogobrojne psihopatične, zalkoholizirane ali drugače abnormalne pesnike! Brachmannovo (žen-ska!), Grabberja, Hoffmanna, Kleista, Lenaua, Leiza, Schlegla itd. Takisto slikarje: Blakeja van Dyka, Feuerbacha, van Lelenda, Hildebrandta, kiparje in arhitekta: Borrominija, van der Nülla, v. Danneckerja, komponiste: Haydna, Mendelssohna, Paganinija, Rubinsteina, Schumanna, Prumeja, dalje učenjake: Kovalevskega, Lista, Lichtenberga, Monoda, Samuelja Romilija, vojskovodje: Fulvija, Lucula, Junoba in celo slovitega tolovaškega poglavarja Masaniella. Tu di bi se dalo naštet dokaj igralcev, državnikov in kronanih glav, ki jim deloma ne moremo odrekati nekega genija.

H koncu še nekaj podrobnosti. Helne je bolehal na mozgu, kar je vsakekor vplivalo tudi na njegovo duševnost. Zadnjih osem let svojega življenja je bil ohrumljen. Pisatelj Pierre Simon Ballauche je bil v svojem osemnajstem letu trepaniran. To je prejšnje vzrok, da so njegova, v starosti z nerazumljivo mistiko prežeta dela manj vredna. Operni pevec Adolphe Nourrit je nenadoma izgubil svoj glas, postal melanholičen in izvršil v 37. letu svoje starosti samomor. Poseben duševnoslovesen fenomen pa ostane na veke slikar G. Mind, tako zvan «mačji» Rafael, ki je bil izrazit kreten in ki sta ga radi nedostanka zleze-

zaščitnice premagala idijotstvo in debelušna pritlikavost. Vendar je imel slikarski in risarski talent, ki ga moramo še dandanes ceniti.

V splošnem lahko vsak zdravnik v umobolnici navaja slučaje iz svoje prakse, da se poleg običajne duševne manjvrednosti, celo poleg popolnega idijotizma, razvijajo nekakšni risarski, slikarski, glasbeni in računalniški talenti. Toda ti blazniški talenti niso nikoli korifeje prvega reda. Ošibeli umetniki, ki so duševno trpeli in bolovali, ne ustvarjajo več ali pa delajo stvari, katere vé umetnostna kritika na podlagi del samih uvrstila v gotovo kategorijo. Vendar moramo pri vsem tem priznati, da se v mnogih slučajih duševne onemoglosti skuša genij uveljaviti z elementarno silo.

Med nami Slovenci poznamo mnogo takih primerov. Da omenimo za kratek čas le prvega po abecedi — Alešovca!

Mirim
delikatna čokolada je neprekosljiva! Poskusite! 613 I
MIRIM, Maribor.

Mali oglasi

stenoje s državnim davkom se izsestite vred do 20 besedi Din 5⁰⁰, vsaka nadaljnja beseda 50⁰⁰ per ves, — Plaša se vedno naprej (lahko tudi v anarhiz). Na vprašanje odgovorja uprava in, ako je vprašanje priloženo znanke za odgovor, ter manipulacijska pristojbina (5 Din).

Službe (dobe)

Služkinja
zdrava, močna, do 30 let stara, k družini s tremi otroci, vajena deloma kuhinjske in sprejema s novobrom Nazlov pove uprava „Jutra“ 11802

Trgovska sotrudnica

dobra moč, slovenskega in nemškega jezika smotna, se sprejema na mešano trgovino v Zeleni Kapli, Koroška. Ponudbe pod „Zmožna“ na upravo „Jutra“ 11780

Več prodajalk

ki se razumejo tudi na slovanje, sprejme in takoj. Ponudbe na Kocbek, Kranj 11782

Iščemo potnika

za dobro ideje blago preči visoki proviziji. Reflektirani morajo biti voljni in spoštljivi in čestitasti stroji v Sloveniji. Plamene ponudbe z navedbo doseženega dohodka vanja pod šifro „Delavci“ na Aloma Company, Ljubljana 11608

Več mizar. pomočnikov

in vajencev s hrano in stanovanjem, išče Frano Naglič, mizar v Krikem. 11643

Kuharica

(solistarica), se takoj sprejme v restavraciji hotela „Sion“ v Ljubljani. 11601

Dekle

poštena, znašna in za van bišna dela, se sprejme takoj k majhni družini. — Kmet, Trbovlje II. 11550

Pomočnika

vodovodnega instalaterja, res dobrega delavca, sprejme v krajno delo takoj Jakob Babnik, vodovodni instalater v Ljubljani, Poljanska cesta 3. 11468

Strojinik

vešč tudi električnih naprav se sprejme takoj. — Ponudbe pri prostem stanovanju, kurjavi in razveševanju na upr. „Jutra“ pod šifro „Strojinik“ 11446

Krojaški pomočnik

za velika dela, se išče s hrano in stanovanjem v bliži, drugo po dogovoru. Rudolf Ribisels, krojač, Dol pri Hranatniku. 11861

Trije čevlji. pomočniki

in en vajenec se sprejmejo takoj. Stefan Čenčič, čevljar, Selca pri Škofji Loki. 11878

Vajenca in pomočnika

sprejme takoj Matija Milnar, čevljar, Motnik, Hran in stanovanje v bliži. 11883

Mlajša služkinja

pridna, znašna in poštena, se sprejme pri družini brez otrok. Naslov pove uprava „Jutra“ 11897

Dekle

stara 15–20 let, tudi s dežele, se sprejme k pomoči pri gospodinjstvu v vođenem industrijskem kraju. Dobra plača in hrana. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod šifro „Dekle“ 11641

Spretna kuharica

se sprejme, kakor tudi postrežnica za popoldansko tečajno delo. — Naslov pove uprava „Jutra“ 11810

Službe (iščejo)

Absolventinja
drž. dvoraz. trgovske šole, išče mesto kot praktikantinja. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „A. F. 716“ 10053

Absolvent

dvoletne kmetijske šole, z dobrimi šolskimi spričevili in večletno prakso, šel primerne službe. — Ponudbe na upravo „Jutra“ pod šifro „Absolvent“ 11767

Trgovski pomočnik

mešane stroke, mlajša moč, išče službo v mestu ali na deželi. Nastopi lahko takoj. Cenjene ponudbe na naslov Ivan Požun, Orežje pri Ptuj 11743

Ekonomski uradnik

star 30 let, samec, vešč vseh ekonomskih poslov, knjigovodstva in korespondence v slovenskem, arborovskem in nemškem jeziku, išče na takojšen nastop primerne službe. — Gre najraje kot oskrbnik na veleposlovstvo. Preveza tudi mesto korespondenta in strojeplaca. — Cenjene ponudbe pod šifro „Energičen“ na upravništvo „Jutra“ 11712

Zastopstvo

kake trgovske ali industrijske trgovke, išče vsestransko oborožen mlad, spreten potnik, izvešan v tej stroki. — Predmeti so indiferentni. Potujejo tudi izven Slovenije. Cenjene ponudbe na naslov: Anton Kanderfer, pošta Ptij, Stani, Slovenija. 11700

Abš. učit. kandidatka

šeli poučevati dekca ali deklico osnovne šole. Cenjene ponudbe blagovito poslati na upravo „Jutra“ pod šifro „Učiteljica“ 11823

Špalski učenec

iz dolge hiše, ki ima veselje do študija, šeli dobrega moštara. Janes Straus, posmetnik, Plečko, Hranatik. 11855

Apnar

predvnetna moč s 15 letno prasko v postavljanju in branju poljskih in sidlnih sponk, sprejme delo klerikov v Sloveniji. — Ponudbe pod „Apnar“ na upravništvo „Jutra“ 11819

Kontoristinja

vešč vseh pisarniških del in samostojnega knjigovodstva s daljšo prakso, išče službo v Ljubljani za takoj ali pozneje. Verziranja je v elektrotehnični stroki. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod šifro „Elektrotehnik“ 11899

Trgovski pomočnik

mešane stroke, 35 let star, s letnimi spričevili in dobrih referencami, išče stalno službo za takoj kot potnik, skladiščnik ali vodja podružnice. Cenjene ponudbe pod „Agilen“ na podružnico „Jutra“ v Mariboru. 11720

Gospodična

s znanjem slovensk in nem. jezika, korespondence, strojeplaja ter nekoliko knjigovodstva, šeli primerne službe. Cenj. ponudbe pod šifro „Poštena“ na upr. „Jutra“ 11695

Gospodična

izurjena v trg. s čevlji, šeli premeniti službo, ev. takoj. — Nasloviti je na upravo „Jutra“ pod šifro „November“ 11633

Gospodična

srednje starosti, perfektna knjigovodnica (amerik. in dvojni), smotna tudi samostojno korespondence in strojeplaja, s dobrimi spričevili, šeli stalnega mesta, najraje pri večjem industrijskem podjetju v Ljubljani. — Cenjene ponudbe pod „Samostojna“ na upravo „Jutra“ 11626

Trgovski pomočnik

s dobrimi referencami, vojaščin prost, šeli mesto takoj, kot skladiščnik ali prodajalec. Cenjene ponudbe na upravo „Jutra“ pod šifro „Marljiv“ 11613

Katero priv. podjetje

bi se usmislilo blivnega inteligentnega drž. podružnice brez službe ter mu prekrbilo primerno mesto v pisarni ali kaj silnege. Nasloviti je na upravo „Jutra“ pod šifro „Katero“ 11607

Korespondent

s večletno prakso in znanjem nemščine, italijanščine, francosčine, angleščine in madžarščine, išče stalno zaposlitev pri večjem podjetju za izvoz, industrijski ali banki. Dopolne pod „Akademiker“ na upravo „Jutra“ 11671

Strojinik

s strojarjo šolo in dvoletno prakso, išče mesto. Vsiš je tudi tehnični del v pisarni. Ponudbe pod „Strojinik“ na upravo „Jutra“ 11762

Knjigovodja

s trgovsko, bančno in eksportno prakso, bilančist, smotno slovensčine, arborovščine, nemščine, italskščine, francosčine in angleščine, šeli premeniti mesto. — Nasloviti je na upravo „Jutra“ pod šifro „Inicijativa 666“ 11886

Službo gospodinj

išče boljše gospodinj. Gre k vdovu s tremi otroci, ki dobro situirano samoskemu gospodu. Je izvrstna in varna gospodinja. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod šifro „Gospodinja“ 11906

Pisarniškega uradnika

veščega strojeplaja in izvešanega v samojknjnih in izvršilnih zadevah, iščem. — Plača po dogovoru. Nastop takoj. Dr. Adam Ban, odvetaik v Ormožu. 11886

Iščodoficir

pred vsemogom v vojsko trgovski pomočnik, vešč pisarniških poslov, slov., arborovščine in nemškega jezika, išče primerne službe. Naslov pove uprava „Jutra“ 11884

Trgovski pomočnik

znanljiv, dobra moč, išče mesto v spec. galanterijski ali manufakturni stroki kot pva moč. Ponudbe vpslati na upravo „Jutra“ pod šifro „Nastop takoj“ 11860

Praktikantinja

vešč strojeplaja, knjigovodstva, slovensčine, italijanščine, francosčine in nemščine, išče službo. — Ponudbe pod „Jadran“ na upravo „Jutra“ 11872

Podčastnik

ki je služil v vojski in lastdarmeriji 11 let na raznih krajih Slovenije in Hrvatske, smotno slov., hrvat

Španska igra in njene skrivnosti

Gospod Salomon X. je bil strasten šahist. Z neumorno, šahistom lastno vztrajnostjo in marljivostjo se je povzpela od navadnega diletanta na šahistovskem polju preko amaterstva tja do častitljivega matadorstva... Končno je postal poklicni šahist.

Toda kakor v današnjih časih materialističnega solca ne uspeva ugodno še tako bujna idealna cvetka, tako je tudi Salomonu prinesel šahovski poklic marsikako bridko razočaranje.

In ko teh razočaranj nikakor ni hotelo biti konec, a si je bil naš Salomon vendar v svesti, da tičijo v šahu brezdvomno zakopani najbogatejši zakladi, ki le čakajo na nekoga, da jih odkrije in nato vnovič, je pričel resneje ugrizati o načinu in metodah, kako odkriti v plemeniti kraljevi igri viro mastnejšega zaslužka.

Ko se je neko jutro zbudil in se še ves zaspan praskal po kuštravi glavi — mu je šinila kakor blisk v iznajdljivo glavo nova plodovita misel. Kakor da je obseden, je planil za pisalno mizo in v naglih gostih črkah je pridobivala njegova iznajdljiva misel v obliki črk na papirju konkretno obliko...

V treh dneh je bilo delo končano — našel je zanje založnika — in teden pozneje se je že blestela po izložbenih oknih naših knjigotrdcev v okusni obliki vezana lična knjižica z naslovom: "Španska igra in njene skrivnosti".

Razpečevanje knjige je prevzel seveda avtor Salomon sam. Od mesta do mesta je potoval, poselal šahovske klube, a ni se tudi strašil potrkati na privatna vrata v stanovanjih šahovskih kapacitet, ki jih je naš Salomon poznal deloma osebnostno, a deloma le po imenu.

Pred nedavnim časom je posepil Salomon tudi Ljubljano. Nevtrudno je preoral od knjigarne do knjigarne našo napredno stolico, toda našel je pri ljubljanskem občinstvu tako malo smisla za šahovsko muzo, da je bil naravnost razočaran.

Po naključju je svedel za naslov šahista, strastnejšega od njega samega, kapetana Markoviča. V mrzlični naglici ga je obiskal v vojašnici in se mu predstavil:

"Salomon X..., sluga pontifni, gospod kapetan, šahovski mojster itd..."

"S čim Vam morem služiti?"

"Gospod kapetan, kot šlirom Jugoslavije znameniti šahist, se gotovo zanimate za skrivnost šahovske umetnosti... Evo Vam razpravo o španski igri..."

"Oprostite — toda v vojašnici mi služba ne dovoljuje privatnih razgovorov..."

"Da, da, vsekakor — razumem — ali oprostite, kraj mi je neznani in ne poznam Vašega privatnega naslova! Sploh pa, sem menil — malenkostna vsotica 50 Din, od katerih odpade 10 odst. v prid invalidom in vojnim sirotam — pri šahistu in visokemu častniku ne morejo igrati velike vloge..."

Častnik je sikal nejevoljnosti nad Salomonovo vsiljivostjo. Spoznal je, da je edini izhod, da se ga odkriža — nakup ponudnega mu izvoda...

"Pa vzamem 1 izvod — moja soproga se nekaj peča s tole neumnostjo..."

In Salomon se je zadovoljen poslovil...

Pri izhodu je srečal vojaka.

"Ali poznaš, brate, gospodina kapetana Markoviča?" ga je nagovoril.

"Kaj ga nebi?"

"Ali veš kje stanuje?"

"Kako da nebi? V Bohoričevi ulici št. 56..."

"Zahvaljen!" In Salomon jo je odkuril.

Tekom dobrih 5 minut je potrkal v Bohoričevi ul. 56 na vrata g. kapetana Markoviča:

"Poklon, milostljiva, govori se, da ste edina dama v vsej Jugoslaviji, ki je naklonjena vzvišeni duševni in plemeniti šahovski igri... Ponudil bi Vam za skromno ceno 50 Din res dovršeno, mojstrsko šahovsko razpravo..."

"Jaz sicer — moram Vam po pravici

priznati — ne poznam šaha niti nisem imela zanj nikdar smisla, ne simpatij... Toda moj mož, ta postoj... postopni... ko odhaja... v sobi... v kuhinji... med jedjo... vedno šahira, da, zanj morda, da ga veselo preseneti.

Spoštljivo se je Salomon poklonil in se pri odhodu milostljivo narahel: "Gospodu soprogu izrazite moje najgloblje spoštovanje!"

Gospod Markovič se je seveda spogledal s svojo boljšo polovico, ko se je vrnil iz vojašnice in medtem ko si je Salomon pri zasluženem obedu zadovoljno gladi svoj trebušček, sta zakonca v Bohoričevi ulici št. 56 izrekla najostrejšo obsodbo židovski in španski teoriji.

Sveda se razburjenost tudi še ni polegla, ko je g. kapetan po obedu zopet slonel ob oknu svoje pisarne v vojašnici in nervozno pilal dim skozi na stežaj odprto okno, v bajno pomladno popoldne.

Hipoma je zadržal v usta vdahneni dim. Očesne mišice so se mu napele kakor da je dvignil sam sovražnik nad njegovo glavo bridki meč, da zdajci zamahne. V valu prahu, ki ga je bil ravno dvignil veter po zaprašenih ulici pred vojašnico, je zazrl kakor fata-morgana njegovo bistro oko ostro izraženo obliko Salomonove hitre postavice.

"Da bi te bes!" je siknil a hkrati že na vso moč kričal ime svojega sluga, ki je z naglico pritekel.

"Vidiš tam-le, Joco, za onimle cestnim ogrom je izgubil mali židovski škric, s potlačenim klobukom, mršavih dolgih konic ob ušesih, ter z zlatim ščipalnikom na zakrivljenem nosu. Da mi ga takoj pritrša semle — pa urno — predno jo odpihne iz Ljubljane — s svojo špansko teorijo!"

Joco sicer smisla zadnjih besed ni prav razumel, vendar mu je bilo jasno iz ukaza svojega vojaškega predstojnika, da gre tu za stvar, katere odlašanje ne bi rodilo niti Joci najugodnejših posledic.

Zato se je dolgokraki Joco požuril in bil je ničesar hudega slutecemu Salomonu za petami preje, nego se je le-ta zavedel...

"Gospod škric!" — tako ga je nagovoril ves zasopel: "gospod kapetan je v velikem strahu, da jo ne poplha iz Ljubljane, predno se niste obrnili do njega v zelo nujni zadevi!"

Salomon se je popraskal za ušesi in takoj obvladal zapleteni položaj:

"A, tvoj dobri gospod kapetan — moj prijatelj Markovič! Kako, da bi pozabil nanj! Vem, razumem — ali ti je izročil tudi 50 Din? Gotovo je v naglici pozabil — dasi sem mu izrecno naročil. Toda ti, — kako ti je ime, — Joco, — Joco torej, ti gotovo ustrežeš svojemu dobremu kapetanu, za kar ti bo gotovo obilo hvaležen in mu posodiš 50 Din, s katerimi želi odkupiti tole velevažno knjižico..."

In ko se je Joco nekaj okoro obotavljaj, je zgovorni Salomon še pristavil: "Sicer pa — kakor misliš — moj vlak odhaja in se nimam več časa dalje muditi — a točo nevolje, ki se izlije nate, ako se vrneš brez knjige — si pritrpeš sam!"

Zdaj pa se Joco ni več dalje premišljal. Naglo je našel Salomonu zahtevane denarce in prejel zanje lično vezani izvod "Španske partije in njenih skrivnosti". "Pa pozdravi mi prav pristočno vraga gospoda kapetana!" je še čul izza vogla, za katerim je bil urno izgubil škric Salomonovega fraka.

Kako je sprejel gospod kapetan Marko vič svojega uslužnega sluga, mi ni znano; o Salomonu pa mi je le toliko znano, da je sedeč v kupeju vlaka, ki ga je vozil iz našega mesta, sam pri sebi zamrmral:

"Od bele Ljubljane — Abraham mi je priča — pa vendar nisem pričakoval toliko smisla za — šahi..."

Strgalke (radirke)
THE REX Co., Ljubljana

Stavbenik
RUD. ROČAK
v Trbovljah
Izvršuje vsa stavbna dela.
Lastno tesarstvo. Izdelovanje stopal.
Teraco-tiak.
Brezkonkurenčne cene.

Premog
iz rudnika Trbovlje
cement

stalno v zalogi pri
H. Petrič
sedaj Gosposvetska cesta 16
nasproti Koltoju.

Priporoča veliko zalogo zlatnine, srebrnine, China srebra, ur itd.

R. Almoslechner
Celje, Gosposka ul. 14.
Lastna popravilnica.

Poročne prstane po meri tekom
4 ur.

Na prostovoljni javni dražbi

se proda 11. t. m. posestvo pod vložno št. 396, Zdinja vas, Trška gora pri Novem mestu, obstoječe iz:

parcele 1230/1 vinograd, 1231/2 vinograd, 368/3 stavbišče, 1234/4 gozd, z letošnjo trgatvijo.

Dražba se vrši v pisarni notarja Bleiweisla, Novo mesto.

RAZSTAVA
MODERNE MOŠKE KONFEKCIJE
DANES
PRI
JOS. ROJINA, ALEKSANDROVA 3.

Glavno ravnateljstvo državnega dobra Belje

na podlagi čl. 9, zakona o organizaciji tega državnega dobra, izvrši potom direktne pogodbe prodajo divjačine iz nastopajoče lovske sezone, ki začne kmalu.

Predvidena so naslednja števila:
Nekoliko stotin zajcev, nekoliko komadov srn, 200 jelenov v povprečni teži okolu 12.000 kgr. in 40 do 50 komadov divjih prašičev.

Prodaja po kilogramu, franko žel. postaja ravnateljstva državnega dobra Belje v Belem Manastiru.

Zainteresiranci se pozivajo, da svoje ponudbe, predpisano kolokovane, blagovolijo dostaviti tej direkciji v čim krajšem roku.

Iz glavne direkcije drž. dobra Belje
št. 10.092, 2. oktobra 1923. Knežovo (Baranja). 5313

Najstarejša slovenska plesarska in ličarska delavnica
Ivan Bricelj
Dunajska cesta 10
se priporoča.
Izvršitev točna. Cene zmerno.

Inserirajte v „Jutru“!

Oglas.
Ravnateljstvo državne imovine „Belje“ v Knežovu (Baranja) želi potem ofertalne — pismene — licitacije nabaviti

150 vagonov otrobov.

Licitacija bo dne 20. oktobra 1923 ob 11. uri dopoldne pri ravnateljstvu v Knežovu.

Pogoji so naslednji:

1) 150 vagonov otrobov naj se dobavi v mesecih novembru in decembru 1923. l. in v januarju, februarju in marcu 1924. l. mesečno po 20 vagonov, ostanek 50 vagonov pa vsakega naslednjega meseca po 10 vagonov.

2) Cene je umeti franko postaja Beli Manastir, brutto za netto.

3) Plača se osem dni po sprejemu fakture in duplikata tovarnih listov.

4) Licitacija je za dražbenike obvezna takoj, za ravnateljstvo pa, čim jo odobri gospod minister za finance.

Jamčevina 5 % za naše in 10 % za tuje državljanke od ponujene cene se polaga v gotovini, vrednostnih papirjih ali garancijskih listih, ki morajo biti registrirani pri generalnem inspektoratu do dne licitacije do 11. ure dopoldne pri blagajni ravnateljstva.

Ponudba mora biti kolkovana z 20 dinarji.

Iz pisarne državne imovine „Belje“ Knežovo, dne 2. oktobra 1923, št. 10.900.

Kupim vsako množino **Trboveljskega kosovnega premoga** za takojšnjo dobavo, ker ni mogoče doseči neposredno dobavo premoga za domačo industrijo.
Cen. ponudbe z navedbo dobavnega roka in cene na rav. M. ROZMANA, tovarna cementa, Zidani most. 5297

Prostovoljna javna dražba nepremičnine.

Na prošnjo lastnikov gg. Ivana KNEZA, Antonije GOGALOVE in Alojzija KNEZA iz Ljubljane je vsled sklepa okrajnega sodišča v Ljubljani napredaj po prostovoljni javni dražbi nepremičnina pod vl. št. 418 d. o. Spodnja Šiška, sestojeca iz parc. št. 72, dvonadstropna hiša št. 62 in dvorišče na Jernejevi cesti, na vogalu Jernejeve in Celovške ceste, nasproti cerkve.

Dražba se vrši na licu mesta, Spodnja Šiška, Jernejeva cesta št. 62

v soboto dne 13. oktobra 1923 ob 10. uri dopoldne.

Izključna cena, pod katero se ne prodaja, znaša 375.000 Din. Vadij znaša 37.500 Din.

Prodajalci si pridržijo osemndnevni rok za pomislek.

Dražbeni pogoji se lahko pregledajo v pisarni podpisane, Sodna ulica št. 6.

ALEKSANDER HUDOVERNIK, notar v Ljubljani kot sodni komisar.

Med. univ.
dr. M. Ambrožič
specijalist za otroško zdravstvo
se je preselil
v Gledališko ulico 7, II. nadstr.
1/2 3^h — 4^h.

Naznanilo.
Podpisana naznanjam cenjenemu občinstvu, da bom tudi v bodoče vodila po umrlim soprogu **Albertu Dergancu** v lastnem imenu še v nadalje brivnico in trgovino s starinami ter se dosedanjim gg. obiskovalcem in cenjenemu občinstvu najtopleje priporočam.
Marija Derganc,
vdova po brivskem mojstru in starinarju.

Kompanjonka
s 300.000 kronami za dobro lidočo kolodvorsko restavracijo se išče. Znesek se more vknjižiti. Naslov: 5303
Restavracija Dolin Kraljevac.

Specialna trgovina za fino damsko in moško perilo
Med. Šarc
Ljubljana, Šelenburgova ulica 5
Platno za rjuhe, šifont, namizno perilo itd. najboljših znamk
Pralnica in svetilnikarnica
Najmodernejša urejeno

POZOR!
TRGOVCI IN TOVARNARJI V JUGOSLAVIJI
Začel sem izdelovati različne zaboje po naročilu, po primerni ceni po dogovoru
Se priporoča: 5286
TVRDKA FRAN ŠVIGELJ,
lesna industrija na Bregu, pošta Borovnica

ПОЗОР!
Трговци и творничари у Југославији.
Почео сам израђивати различите сандуке по наручбини, уз примерену цену према догвору. — Препоруча се твртка **ФРАИ ШВИГЕЛЈ**, индустрија дрвенина на Брегу, пошта Боровница. 528

Velika izbira najnovjših modelov in klobukov od klobučine (filz) Žalni klobuki vedno v zalogi :-
v modnem salonu
Ida Škof-Wanek
naslednica
Ljubljana, Pod Trančo šte. 2
Predelovanje in preoblikovanje damskih in moških klobukov -
Jočna postrežba! Priznana solidne cene!

Domače vesti

KRATKA PA DOBRA!

«Mozart! — Ta mož, Nemec po rodu, je bil veren katolik, Marijin družbenik! V tem oziru: čast mu! Blagor mu! — Bil pa je tudi — glasbenik (komponist)! Kot takemu mu poje slavo — cel svet! Svet šteje Mozarta med — največje glasbenike vsega sveta! Naj bo! Pa vendar — pogum! Povejmo resnico! Kot glasbenik ni dobitnik človeštva! Njegove skladbe so tisočkrat in tisočkrat umetnikom — živce ubile, stoterim in stoterim vročile legitimacijo za v — blaznijo. Ko bi bil Mozart postal — kozji pastir, bi bil človeštvu storil večjo uslugo! Mozarta slišati enkrat: imaš dosti za 25 let! Tisti večno se ponavljajoči banalni akordi, ne, to je za normalno človeka več ko preveč! Pristno cerkvenega duha v njegovih tudi cerkvenih skladbah ni niti za — en gram! — In če se taki oceni posmejuje tudi — cel svet, je to ravno dokaz, da je moderni svet — pomilovanja vredni!»

Tako je svoj «confiteor» povedal «Glasnik presv. Srca Jezusovega», letošnja septembrska - oktobrska številka (9/10, 1923, XXII).

V isti številki pove, da imamo tri papeže, — belega («ta pravga»), pa črnega (generalu jezuitov) in rdečega (prefekta kongregacije de propaganda fide). Beli je glavni, druga dva pa stebra.

Potem pove isti Glasnik tudi, da imajo Albanci tudi takšno revijo, ki se ji pravi «Lajmtari» in izhaja v Shkodri, in izraža možnost, da si pri nas kdo naroči tudi ta albanski «Lajmtari».

Saj res! Klerikalec imajo za vsakogar kaj pripravljeno, kakor sv. Miklavž. «Slovenec», «Dom in Svet», «Domoljub», «Glasnik»; in vsako najde svojo slamo tam, kjer naj bi bil en hlev, ena čreda in en kuluk.

N. A. C.

• **Pokojni Danici Hrističevi** prirede slovenska ženska društva danes, v nedeljo ob 11. dopoldne parastos v Ljubljani v kapeli vojašnice vojvode Mišića. Po srbskih cerkvenih obredih se vrši zadušnica vedno 40 dni po smrti. Tudi srbska, oziroma hrvatska ženska društva imajo svoj parastos v Beogradu in Zagrebu.

• **Naš prometni minister v Franciji.** Minister zaobračaja dr. Velizar Jančević je za tri tedne odpotoval v Francijo. Za dobo njegove odsotnosti ga bo zastopal minister za gradbe Nikola Uzunović.

• **45. pešpolk se vrne v Slovenijo.** Mariborski «Tabor» je prejel iz Skoplja brzojavno obvestilo, da se domači pešpolk št. 45 vrne zopet v Maribor.

• **Ljubljanski novinarji in tiskovni zakon.** Ljubljanska sekcija Jugoslovenskega novinarskega združenja je na svojem članskem sestanku v Ljubljani dne 4. oktobra po pretresu načrta zakona o štampi zaključila soglasno, da je projekt tako iz stanovskih kakor iz juridičnih ozirov kot nepopolen in reakcionaren nesprejemljiv. Ljubljanska sekcija JNU zahteva, da se v smislu vspešnega sklepa centralne uprave JNU vpoliči v komisijo za zakon o štampi paritetno zastopstvo novinarskih strokovnjakov, ki jih določi centralna uprava JNU, kakor tudi strokovne poznavalce dosežaj v vseh delih države veljavnih tiskovnih zakonov in kazenskega prava. Odločno zahteva, da se v zakon unese socialno - ekonomsko pravo novinarskega stanu, pri čemer naj se opira na novi čehoslovski in reformirani avstrijski tiskovni zakon.

• **Šola za otroke čehoslovških državljanov v Ljubljani.** Danes dopoldne ob 10. se odpre na mestnem delišnem liceju šola, oziroma kurz, v katerem se bodo učili ljubljanski čehoslovški otroci svojega materinskega jezika, ker jim naše osnovne šole tega ponika ne morejo nuditi.

• **Tudi slovenski srednji šol v Idriji odpravljeni.** Tržaški «Piccolo» objavlja skrajno zvito sestavljeno oficalno poročilo, ki se glasi: «Tiskovni urad izredne komisije za furlanske pokrajine razglasa: Kraljeva izredna komisija za upravo furlanske pokrajine je vzela na znanje, da se je dovolil tečaj nižjega tehničnega zavoda s slovenskim učnim jezikom (tečaj obsega štiri nižje razrede novega tehničnega zavoda) na Tehničnem zavodu v Vidmu in si pridržal sklepajočo o tožadnih izdatkih za poznejši čas.» Tako se je glasilo nedolžno, a perfidno poročilo. Nikjer namreč ni omenjeno, da je v tem zapuščenosti usoda obeh srednjih šol v Idriji. Namesto dveh popolnih srednjih šol se obeta Slovincem nižji tečaj na italijanski srednji šoli in še to — Vidmu.

• **Kdo je ukinil prvi razred slovenskih ljudskih šol v Italiji?** Slovenski državni poslanec dr. Wilfan je pri šolski skrbnik v Trstu protestiral zaradi postopanja šolskega oblastva proti slovenskim ljudskim šolam. Šolski skrbnik je poslanec izjavil, da se je prvi razred slovenskih ljudskih šol poitalijančil po njegovi naredbi, ki je izdal na svojo lastno pobudo. Ta ukrep da je napravil zato, da se s tomi predprijavami olajša izvajanje

novega zakona o ljudskih šolah, ki ga je izdelal naučni minister Gentile in ki bo v kratkem objavljen. Tržaška «Edinost» upravičeno poudarja, da ta izjava stavlja gonjo proti slovenski šoli še v grlo luč. Kako se more šolski skrbnik drzniti, da «po lastni pobudi» izpreminja obstoječi šolski zakon! S svojo gorostasno izjavo je šolski skrbnik sam priznal nezakonskost in samovoljnost svojega postopanja. Noben državljani se ni dolžan pokoravati protizakonitnim ukrepom!

• **Grozni očitki proti šefu socialnega oddelka dr. Goršiču.** Včerajšnji «Slovenec» objavlja pod naslovom «Socialno delovanje» in motto: «Ste pripravljeni dati nagrado? Ste pripravljeni dati veliko nagrado?» tako strašne očitke zoper šefa socialnega oddelka dr. Goršiča kot predsednika stanovanjskega sodišča, da stvar pač ne more ostati brez najresnejših posledic. Članek je pisan v takem tonu, da se je odgovorni urednik gotovo zavedal posledic. Ako je res, kar se v članku očita, ne sme g. Goršič niti minute ostati na svojem mestu.

• **Baron Giesl — jugoslovanski državljani.** Baronica Giesl von Gieslingen, soproga bivšega avstroogrškega poslanika, ki je leta 1914 izročil Srbiji ultimatum, je bila te dni sprejeta pri ministrskem predsedniku Pašiču. Zanimivo je, da sta sedaj ona in njen mož jugoslovanska državljana.

• **Preiskava proti Paskijevu končana.** Kakor javljajo zagrebški listi, je dolgotrajna preiskava proti Paskijevu zaradi dvojne umora končana ter so spisi izročeni državnemu odvetništvu. Razprava se bo vršila koncem oktobra.

• **Mariborske atere.** Včerajšnja številka «Volksstimme», glasilo mariborskega župana Grčarja, priznava, da je bilo «Jutrovo» poročilo glede zagotne prodaje plinovnega motorja v mestni plinarni povsem točno. Občina je dobila za motor 150.000 kron, kupna pogodba je bila sklenjena na 210 tisoč kron, dejansko pa se je baje plačalo za motor celo krog 230.000 K. Ničesar pa «Volksstimme» ne zine o dobavi masti iz mestne klavnice. Zadevo bo treba torej pojasniti v občinskem svetu. — V aferi dr. Lajnišič dr. Pfeifer je prizadel tudi policijski nadsvetnik g. Kerševan, proti kateremu je dr. Lajnišič tudi vložil tožbo zaradi žaljenja časti. On se je namreč udeleževal preiskave, ki so jo vodili v Mariboru v odsotnosti dr. Lajnišiča.

• **Kriza v tržaškem fašistovskem časopisu.** «Popolo di Trieste» od 5. t. m. poroča, da je odstopil njegov politični ravnatelj ing. Giovanni Menesini. Pravijo, da pomeni ta odstop skorajšnjo smrt fašistovskega glasila v Trstu.

• **Železniška zveza pri Indiji.** Beograjska direkcija državnih železnic je te dni končala predpriprave za posebno železniško zvezo pri Indiji. V prvem času naj bi se posluževali te zveze samo vlaki orient-ekspresa ter eventualno tudi direktni vlaki Ljubljana - Beograd.

• **Ljubljanska medicinska fakulteta.** Prejeli smo: Kakor poroča beograjski «Novi list», bo te dni predložil prosvetni minister ministrskemu svetu zakon o vseučiliščih. S tem pride vprašanje naših univerz zopet enkrat na dnevni red. Ker se bo pri tej priliki odločevala usoda ljubljanske medicinske fakultete, o kateri se je zadnji čas pisalo, da obstoje tendence, ukiniti jo iz finančnih razlogov s tem, da se ji odtegne kredit, se mi zdi umestno, opozoriti slovensko javnost in zastopnike slovenskega naroda v narodni skupščini na vsoto, ki jih je prejela ljubljanska medicinska fakulteta dosežaj od države. V šolskem letu 1919-20. je znašal redni prispevek 9235 Din, izredni 187.289 Din; v letu 1920-21. redni 50.612 dinarjev, izredni 230.682 Din; v letu 1921-22. redni 60.012 Din, izredni —; v letu 1922-23. redni 80.208, izredni 229.166 dinarjev, skupaj torej 856.154 dinarjev. Poleg tega je prispevala država za zgradbo novega anatomsko-fiziološkega instituta v letu 1920-21. v vsoto 125.000 Din in dovolila za leto 1923-24. znesek 750.000 dinarjev. V štirih letih svojega obstanka je porabila torej fakulteta 981.154 dinarjev, vsoto, ki ne znaša niti enega milijona in vsled tega tudi pri najzgodnejšem štedenju ne more priti resno v poštev.

Dr. Alfred Šerko.

• **Osebnost vest.** Poslanik čehoslovške republike v Beogradu gospod Jan Šeba, je 4. t. m. odpotoval na Češko k pogrebu svojega naglo umrlega očeta.

• **Himen.** Včeraj se je poročil v Bohnju g. Pavel Šmid, veleposelnik na Gašpetu pri Kranju, z gospo Mici Alžman, roj. Ješe, iz znane narodne rodbine v Strazliču. Bilo srečno!

• **Nov zdravnik v St. Jurju.** V St. Jurju ob južni železnici se je naselil zdravnik dr. Svetlina iz znane narodne rodbine na Vranskem, oz. v Pilberku na Koroskem.

• **Tečaj slovenskega jezika na praški univerzi.** Na Karlovi univerzi v Pragi bo za prihodnje študijsko leto aktiviran tečaj za slovenski jezik. Predaval bo lektor Josip Skrbinišek.

• **Pravilnik za prevoz pošte in potnikov.** Ker je bil v Sloveniji, Dalmaciji, v južni Srbiji in drugih pokrajinah, kjer je bilo zavladovalo pomanjkanje prevoznih sredstev, uveden avtomobilski poštni in potniški promet, se je pojavila potreba, da se uveljavi pravilnik, ki bi uredil pravilen prevoz pošte in potnikov. Poštni svet je že izdelal tozadevni pravilnik, ki stopi s 1. novembrom v veljavo.

• **Zamenjava avstro-ogrskih bankovcev naših državljanov v Zadru.** V Santa-Margheritski konvenciji se je kraljevina Italija zavezala, da bo zamenjala avstro-ogrsko novčanice, ki se nahajajo v posesti naših državljanov, nastanjenih v Zadru, in ki ob priliki zamenjave leta 1921. niso bile zamenjane. Sporazum se nanaša samo na naše državljanke. Zato je ital. vlada odredila, da bo morala vsaka oseba, ki bo v roku, kateri se bo v kratkem določil med našo in italijansko vlado, zahtevala zamenjavo, dokazati državljanstvo kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovincov. Ako bodo stranke radi zamenjave denarja potovale svojčas v Zader, naj dokumente vzamejo s seboj. Ako so se že ali pa se bodo obrnile radi zamenjave na naš konzulat v Zadru, naj dokumente pošljejo konzulatu.

mož je bila izključena. Zločin je bil posledica prižkanja v kantini, zato je bilo tudi aretiranih več rudarjev, ki so pred ubojem bili v kantini v konfliktu z Labacherjem. Vendar pravi krivec doslej še ni dognan. Aretiranci so bili oddani okrajnemu sodišču v Sevnici, ki vodi podrobno preiskavo.

• **Roparski napad.** V okolici Berčke v Bosni je skupina razbojnikov v vojaških uniformah napadla hišo bogatega veleposelnika Henrika Platta. Ker napadane ni imel denarja doma, so ga roparji eskortirali k premožnemu milinarju Subotiću, kjer je moral v svojem imenu najeti posojilo 60.000 dinarjev ter se zavezati, da vrne posojilo najpozneje v treh dneh. Izposojeni znesek so roparji zaplenili ter potem izginili v gozdu. Orožniška postaja je bila sicer takoj obveščena o dogodku, vendar je zasledovanje roparjev ostalo doslej brezuspešno.

• **Tombola Udruženja vojnih invalidov v Mariboru** se vrši dne 14. oktobra na Glavnem trgu ob 2. uri popoldne ne 7. oktobra, kakor je bilo prvotno poročano. Vsi p. n. pridobitni sloji se naprošajo, da pomagajo vsak po svoji močosti z različnimi dobroti itd., ker se gre vendar za vojne žrtve, ki so zgubile v svetovni vojni svoje ude, zdravje, eksistenco ter sploh svojo blaginjo, ki so ga preje imele. — Udruženje vojnih invalidov, podružnica Maribor.

• **Kino «Ideal» v Ljubljani** predvaja od ponedeljka dne 8. do včerajšnje srede dne 10. oktobra veleznimivo dramo «Krijati konjeniki», III. del. Predvajanje III. dela tega filma nam kaže različen, neje pustolovščine, posebno zanimivo pa je videti drzno jahanje spretnih ameriških jahačev.

• **Nova stavba v Ljubljani.** Prejeli smo: Gre v tem slučaju za stavbo, ki je res v dveh oziirih nova. Poleg tega, da se bo stavba gradila po najmodernejšem principu in bo glede notranje razdelitve stanovanj najmodernejša — o čemer pove več oglas v današnjem listu — je način finansiranja stavbe modern in vsaj za Ljubljano popolnoma nov. Na Aleksandrovi cesti poleg ljubljanske kreditne banke bo postavil na parceli prve naše pohištvne tvrdke J. J. Naglas poseben konzorcij, ki ga je sestavil dr. Ivan Cerne, lastnik gospodarske pisarne v Ljubljani, trgovsko in stanovanjsko hišo. Hiša bo štirinadstropna in, kakor omenjeno, financirana tako, da bodo posamezni konzorcisti lastniki svojih stanovanj, oziroma lokalov in njihovi deleži vključeni v zemljiški knjigi. Vsled današnjih visokih cen gradbe, je možnost, da posamezni zgradbi v mestu 3 do 4 nadstropno hišo, skoro izključena ter je verjetno, da se bo v bodočnosti gradilo le še po tem vzorcu, razen v slučajih, kjer grade velike delniške družbe. Vsekakor je podjetnost konzorcija pozdraviti najtopleje, ker bo s tem naša najlepša cesta v sredini mesta pridobila.

• **Trboveljska družba ne sprejme uradništva.** Trboveljska premogokopna družba nas naproša za objavo sledeče notice: «Po Ljubljani krožijo vesti, da sprejme Trboveljska premogokopna družba 40 uradnikov, odnosno poduradnikov. Družba izjavlja, da te vesti niso istinite, ker je stalež uradništva za enkrat izpolnjen ter se prošnje za namestitve do nadaljnjega sploh ne sprejemajo.»

• **Opozorjamo,** da se je tvrdka J. Maček stara, priznana solidna trgovina z oblekami, preselila v hišo Pokojninskega zavoda na Aleksandrovi cesti št. 12, kjer prodaja še nadalje po izdatno znižanih cenah.

• **Pasji zapor v Mariboru** je bil v toliko omiljen, da je ukinjen strogi zapor in obstoja do nadaljnjega samo navadni zapor.

• **Nesreča v radniku.** V premogovniku pri Aleksincu se je prigodila predvčerajšnjim težka nesreča, pri kateri je 10 rudarjev izgubilo življenje. V nekem rovu se je pojavil dušilni plin, v katerem se je zadušilo deset delavcev.

• **Neznani slikovci** so v Ljubljani sneli v petek pomoči sodavitarju Gašparju Boltetu raz zid napisno tablo in jo neznankom vrgli. Morda je šla tudi za drva.

• **Zagoneten uboj rudniškega paznika.** Prošlo nedeljo je bil pred rudniško kantino na Senovem pri Rajhenburgu zaklan rudniški paznik Labacher. Zločin se je izvršil v popolni temi. Paznik Labacher je dobil globok sunek z nožem pod rebra in je takoj obležal nezavesten; vsaka po-

mož je bila izključena. Zločin je bil posledica prižkanja v kantini, zato je bilo tudi aretiranih več rudarjev, ki so pred ubojem bili v kantini v konfliktu z Labacherjem. Vendar pravi krivec doslej še ni dognan. Aretiranci so bili oddani okrajnemu sodišču v Sevnici, ki vodi podrobno preiskavo.

• **Roparski napad.** V okolici Berčke v Bosni je skupina razbojnikov v vojaških uniformah napadla hišo bogatega veleposelnika Henrika Platta. Ker napadane ni imel denarja doma, so ga roparji eskortirali k premožnemu milinarju Subotiću, kjer je moral v svojem imenu najeti posojilo 60.000 dinarjev ter se zavezati, da vrne posojilo najpozneje v treh dneh. Izposojeni znesek so roparji zaplenili ter potem izginili v gozdu. Orožniška postaja je bila sicer takoj obveščena o dogodku, vendar je zasledovanje roparjev ostalo doslej brezuspešno.

• **Tombola Udruženja vojnih invalidov v Mariboru** se vrši dne 14. oktobra na Glavnem trgu ob 2. uri popoldne ne 7. oktobra, kakor je bilo prvotno poročano. Vsi p. n. pridobitni sloji se naprošajo, da pomagajo vsak po svoji močosti z različnimi dobroti itd., ker se gre vendar za vojne žrtve, ki so zgubile v svetovni vojni svoje ude, zdravje, eksistenco ter sploh svojo blaginjo, ki so ga preje imele. — Udruženje vojnih invalidov, podružnica Maribor.

• **Kino «Ideal» v Ljubljani** predvaja od ponedeljka dne 8. do včerajšnje srede dne 10. oktobra veleznimivo dramo «Krijati konjeniki», III. del. Predvajanje III. dela tega filma nam kaže različen, neje pustolovščine, posebno zanimivo pa je videti drzno jahanje spretnih ameriških jahačev.

Sodnija

Pančanje mleka v Mariboru. Včeraj je stal pred mariborskim okrajnim sodiščem znani mariborski nemški izvozničar mleka v Avstrijo g. Bernhard, kateremu je «Drava» pred kratkim prodala svojo hišo na Aleksandrovi cesti. Razen v Avstrijo dobavlja g. Bernhard mleko v velikih množinah tudi po Mariboru, med drugim tudi javni bolnici. Uprava bolnice pa je že dalj časa opazovala, da dobiva skrajno slabo mleko, tako, da je neki zdravnik pri zajtrku izjavil, da mleko sploh ni užljivo. Mleko so zato poslali državnemu kemičnemu zavodu v preiskunjo in tam so ugotovili nenavadno veliko primežane sode, s katero je Bernhard skušal konservirati mleko. Sod-

Vremensko poročilo.						
Ljubljana 6. oktobra 1923.						
Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačnost 0—10	Padašina mm
Ljubljana .	7.	759.3	8.0	vzhod	pol obl.	—
Ljubljana .	14.	757.5	16.3	—	—	—
Ljubljana .	21.	763.8	11.2	sev. vzh. brezvetra	del. obl. oblačno	—
Zagreb .	7.	758.2	12.0	—	—	—
Beograd .	7.	—	—	—	—	—
Dunaj .	7.	759.2	9.0	—	—	—
Praga .	7.	759.4	9.0	jug. napad brezvetra	—	—
Inomost .	7.	762.8	5.0	—	—	—

V Ljubljani barometer višji, temper. naka. Sonce vzhaja ob 6.04, zahaja ob 17.31

Pretekli teden nam je zopet prinesel večje vremenske spremembe. V začetku je še gospodoval nad vso srednjo in južno Evropo visoki zračni tlak, ki nam je naklonil najlepše vreme; ponedeljek n. pr. je bil v Ljubljani popolnoma brezoblačen dan, kar se pri nas ne zgodi tako pogosto.

Ali že je začela prodirati proti nam velika depresija od severa, kar je tudi bolj nenavaden pojav; visoki zračni tlak pa se je umikal proti jugozapadu, kjer se je naposled obdržal nad Španijo in zapadno od nje. Sredi tedna je zagospodovala nad našo depresija, povzročivši nam močne nalive, enkrat celo z nevihto. Slabo deževno vreme pa je segalo silno na

Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani. Lastnik in izdajatelj Konzorcij «Jutra». Odgovorni urednik Fr. Brozovič.

PO ČU

dovito nizkih cenah kupite letos

volneno blago

za ženske in suknjo za moške obleke, kakor tudi vso drugo

manufakturno robo v veletrgovini R. Stermecki, Celje. Trgovci engros-cene. Radi splošnega pomanjkanja denarja treba povsod štediti ter je dolžnost vsakega, da se pelje v Celje in poskusi enkrat kupiti v veletrgovini R. Stermecki. 190

ni zdravnik je podal mnenje, da je takoj mleko zdravju škodljivo brez ozira na to, da je ta način konserviranja prepo-vedan po veljavnem kodeksu Alimentaria. Okrajno sodišče je Bernharda zato obsojilo radi prestopka zakona o živilih na 16 tisoč kron ali 80 dni zapor. Kaj poreče k temu še obrtna oblast?

• **Predno gre v Ameriko.** Šivilja Fran-čiška G. je zlorabila zaupljivost svojega gospodinjke, pri kateri je stanovala in izmaknila sredi julija zlato zapesno uro. Vrh tega si je od neke druge znanke izposodila zlato prstan in ponaredila učno izpričevalo. Ljubljansko deželno sodišče ji je prisodilo 8 tednov težke ječe. Ker namerava Franca v kratkem v Ameriko za fantom, je prosila, naj bi se ji zaporna kazen izpremenila v denarno, kar pa seveda ni moglo. Franca si bo morala, predno odide v Ameriko, pač še ogledati ljubljanski zapor.

• **Usodna dopisnica.** 57letna vžikarica Marija P. je imela svojega sina pri vojakih v Vel. Bečkereku. Sosedovi, ki so z njo v sorodu, so večkrat izjavili, da bi radi fantu kaj poslali, če bi jim kaj pisal. Ker pa fant ni pismen, je prišla mati nekega dne na usodno idejo. Naročila je svoji hčerki Angeli, naj napiše dopisnico v imenu sina na sosedove, katero je potem pridelala paketu, ki ga je istočasno odposlala sinu z naročilom, naj odda karton tamkaj na pošto. V dopisnici je bilo med drugim potoženo, da jedo «prebršjo košto» in da v Sloveniji prašiči veliko bolje jedo, kakor vojaki po Banatu. Za zadevo je po naključju zvedela vojaška oblast, ki je vložila proti materi in hčerki Angeli tožbo in ste bili pred ljubljanskim deželnim sodiščem obsojeni vsaka na 100 Din globo.

• **Pazite na besede!** Posesnik M. B. je imel pri hiši nekaj delavcev, ki so mu popravljali hišni plot. Ker jih ni prijavil okrajnemu uradu za zavarovanje delavcev, so orožniki stvar naznanili. M. B. se je tozadevno sicer opravičil, vendar pa je v svojem pismu na urad zagrešil ne-rodnost, da se je med drugim tudi izrazil, «da se mu čudno zdi, zakaj samo v njegovem kraju orožniki kaj takega opazi-jo». Radi teh neprevidezih besed so mu ljubljanski sodniki naložili globo 100 Din ali pa 5 dni zapor.

• **Kaznovana objestnost.** Vincenc Mojškerc je vkljub svoji mladosti v domačem kraju že sedaj znan kot velik prijatelj alkohola in sovražnik orožnikov. Tako je tudi 30. julija brez vsakega poverda nadrl dva orožnika z nečedno psokvo, za katero se bo kesal 10 dni v ljubljanskih zaporih.

široko, od Anglie in Škotske pa tja do srednje Italije in zapadne Rusije; skoro povsod so padle jako obilne množine dež-ja.

Koncem tedna se je velika depresija odmaknila proti vzhodu, za njo pa je zopet pritisnil visoki zračni tlak od Španije in Biskaje semkaj. To je privedlo za-padne in nato severozapadne vetrove nad srednjo Evropo, ki so znatno shladili ozračje, a nam hkrati uvedrili in zjasnili nebo. Naposled je nastopila celo severna struja, kar bi pomenilo zopet ugodno pro-gnozo, ako nam ne bi vremensko poro-čilo naznanjalo novo depresijo, zaenkrat še daleč na severozapadu.

Vi imate pravico

da pri kupovanju zahtevate blago naj-boljše kvalitete. Odločno zahtevajte od Vašega črevlarja, da Vam na Vaše čevlje približe prave Palma kaučuk potpnetke in kaučuk potplate.

IZJAVA.

Z ozirom na razmere, ki vladajo v ra-dikalni stranki, sem spoznal, da niso v korist naših narodnih interesov, in izsto-pam z današnjim dnevom iz radikalne stranke.

Na Bledu, dne 4. oktobra 1923.

Franco Cuznar
lesni trgovec.

Oglejte si

v izlozbah oblačilne industrije

A. KUNC, Ljubljana, Gosposka ulica 7

najnovije raglane, 5125

njih nedoseženi lepi kraj in nizke cene pri izvrstnem blagu!

"Ah, mama, saj ni nič, malo slabe volje, ni vredno besediti!"

Silila se je na smeh... Prejšnje dni, veste gospod Lysor, je študiral vašo "Carmélite", in s strastnim veseljem se je navduševala zanjo... Predvčeršnjim pa in še posebej včeraj je tudi to opustila in se popolnoma vdala mrkemu premišljevanju in svojim temnim sanjam... Morda pa je nesrečno zaljubljena? sem si rekla.

No, včeraj ob štirih ji brzojavni sel prinese brzojavko. Sedela sem poleg nje pri klavirju, ki je zadnje čase tudi povsem zapuščen... Ko prečita Laurence brzojavko, jo zmečka v kepo in vrže v ogenj... Potem se spusti v jok... silen krčevit jok...

Solze zablete na obeh gospe Paill, pa jih brž obriše z robcem. Z desnice seže preko čela, kakor da si hoče umiriti razbeljeno glavo, in s muko nadaljuje:

"Kar groza me je spreletela, lahko si mislite... Kaj pa ti vendar je, Laurence?" zavpijem vsa v strahu. "Ah, nič, ljuba mati, nič... skrbi... brezpomembne skrbi... saj bo kmalu dobro... Pusti me, mati, prosim te, ne sprašuj me!"

Odšla sem iz salona, da zakrijem svoje lastne solze, in šla v svojo sobo. Začela sem moliti, misli pa so mi neprestano uhajale h hčeri... Celo uro sem ostala v sobi, nato pa — ura je kazala tri četrti na šest, še prav dobro se spominjam — se vrnem v salon. Laurence nikjer. Tudi not, vaških not, gospod Lysor ni bilo nikjer... Grem v Laurencino sobo: prazna... V kopalnici nikogar... Vprašam kuharico, obe sobarici, pokličem šoferja: nobeden ne ve nič, nihče ni videl Laurence...

Mislila sem, da zblaznim. Začnem stikati... morda vsaj kako pismo, listič papirja... nič. Pa tudi njen novi zametasti klobuk in bobrov kožuh, v katerih je vedno hodila v gledišče, tudi klobuk in kožuh sta izginila...

Z vsem naporom volje se vsaj na zunaj pomirim, ognem plašč in odidem... Pred vratarjevo ložo obsta-

nem in kakor mimogrede vprašam vratarja, da-li ve, kam je odšla Laurence.

"Pa da v gledališče, ni še prav dolgo tega."

Brž pokličem mimovozeč auto in se odpeljem proti gledališču. Odprem njeno sobo — ključ sem imela tudi jaz — prazna... Sluga mi pove, da ni videl Laurence... Tedaj sem se spomnila na vas, gospod Lerond... Pa mi je padlo na um, da ni dobro prenehati se, znala bi osramotiti svojo hčer... Koncem koncev: mar ni Laurence popolnoma svobodna, mar ne sme iti, kamor hoče? Ona preživlja mene, jaz nimam ničesar... pa je vendar najnežnejša hčerka. Še nikdar mi ni dala prilike, da se nad njo pritožujem... Kako naj imam pravico, da se vtikam v njene skrivnosti? Tako in podobno opravičujoč svojo hčerko zavrnem od sebe neljube slutnje, bojazen in strah, ter se odločim, da še nekaj časa počakam...

Nekoliko pomirjena se vrnem domov. Ker se s služinčadijo dobro razumemo in smo kakor ena družina, jim odkrijem svoje srce in jim povem vse, kar si malo prej nisem drznila povedati vam, gospod Lerond... Celo noč smo prebdeli in čakali, da se Laurence vrne. Brezuspšno...

In davi... glejte, kaj sem dobila... In odločila sem se, da telefoniram po vas...

Nesrečna mati vzame iz predala pisalne mize mal modro papir, čez pol preganjen, in ga proži gospodu Lerondu. Obupana žena ne more več zadržati solz, ki ji lijo po licu in izgubljajo v gubah okoli ustnic. Komunist se skloni h gospodu Lerondu in oba čitata čudno pismo, na obrazih pa se jima bere nema groza. Pisava je bila zelo značilna, brez vsakega dvoma Laurencina.

"Srčno ljubljena mati!"

Oprosti mi, da sem Te tako nenadoma zapustila. Morala sem — morda za delj časa — odpotovati. Več Ti ne morem, ne smem povedati, ker bi Ti Tebi in i meni prizadelo velike ne prijetnosti.

V moji pisalni mizi — ključ mas — boš našla zvezek čekov, ki sem jih že podpisala; treba Ti je le napisati vsoto, ki si jo želiš in iti v banko, pa dobiš denar. Če gospod Lerond zahteva, mu plačaj zapadlo kavdijo, ker sem kršila pogodbo.

Oprosti me, prosim, pri gospodu Octavu Lysorju, da sem mu odnesla note. Ker pa ima doma še en izvod, upam, da mu nisem napravila prevelikih stitnosti. Škoda, velika škoda le, da ne bom mogla peti v njegovi operi! Ljuba, predraga mati, ne dvomi o svoji hčerki! Verjem mi, da za mojimi korakom ne tiči nikaka ljubezna. Ti si edina, ki sem Te ljubila! Ne misli, da sem po lastni volji storila, kar sem storila! Ne! Pa saj se ne smem jasneje izraziti, prepovedano mi je... Prosim Te, da ne govoriš o mojem odhodu nikomur, in zahtevaj to tudi od gg. Leronda in Lysorja, ki jima boš pa moral omeniti...

Paill ostane na veke Tvoja mala Laurence.

Vrnem se, kmalu ali čez dolgo, vrnem se gotovo, ljuba mati! Ne obupaj in čakaj name in ohrani mi svojo ljubezen in spoštovanje!

Mama, mama... Kako sem nesrečna!...

IV.

Le Nyctalope

To jutro je Jeana de Sainclair nenadoma prišlo, da bi šel zajtrkovat v kak restavrant v saint-cloudskem parku. Majsko jutro je prelestno, nebo jasno, le tupatam plavajo lahni oblaki, solnce miho in prijetno, lahen vetrič ziblje zrak, ki je poln čudovito dehtedečega pomladnega vonja...

Jean de Sainclair-le Nyctalope!... Kdo ne pozna tega po vsem širnem svetu zaslovela imena?... Včasih je bil častnik, zdaj pa je ponajveč blodil po neznanih deželah Afrike in Azije, Amerike in Avstralije ter iskal prigod. On je bil tisti, ki je pripravil sam samcat in na lastne stroške veliko ekspedicijo v južni Maroko in prisilil ondote vstake, da so se podali na milost in nemilost. On je našel in osvojil španskega kralja, ki so ga anarhisti ujeli in zaprli na skritem kraju. In Jean de Sainclair je bil tisti, ki se je na Kitajskem s tridesetimi prostovoljci polastil triumvirata treh norih ljudi, ki so po Ljenuovem vzgle-

du hoteli tudi na Kitajskem avesti ruski aistem ter vladati v krvi in s krvjo.

Se v mnogo večji meri pa je Jean de Sainclair zaslovel po čudovitem svojstvu, vsled katerega baš je dobil pridevek Nyctalope.

Bil je Jean srednje postave, vitek pa miščast, močan pa gibčen, z eno besedo: popoln atlet; v profilu je nalikoval starim Galeem, samo da je bil brez brk — obrat Vercingetorix —, skratka človek zrele moške lepote. In njegove oči, da, njegove čudovite oči! Kakšne barve so bile te oči? Težko bi bilo reči: običajno so bile črne, včasih tudi zelne, da celo rumene! V temi se jim je zenica razširila in Jean de Sainclair je videl v noči, temni kot v rogu, ne sicer kakor pri dnevni svetlobi, vsekakor pa toliko, kakor vsak Alžirec poleti v mraku, ko zatone solnce in priplava na nebo luna: dovoli, da je lahko čital brez napora navadni tisk.

V somraku je videl Sainclair še bolj in bolj natančno kakor opoldne. Ta čudoviti človek sploh ni poznal teme, razen seveda kadar je zaklopil oči. Baš tej svoji bajni lastnosti — nyctalopiji — je Sainclair v največji meri dolgoval uspehe, ki jih je dosegel v svojih drznih avanturah, ki bi ga sicer gotovo stale življenje.

Danes, 7. maja, je točno petindeset let, kar je Jean de Sainclair, nazvan Nyctalope, zagledal luč sveta.

Imel je navado trditi, da uživa človek najbolj in najbolje v samoti: s sam samcat, če mu je srce prasto, s sam z deklco, če je zaljubljen. In Sainclair, ki se je povrnil iz Sudana pred še ne desetimi dnevi, in od tedaj še ni utegnil priti med svet, on, ki je prej štirinajst mesecev potoval in begal po svetu, da bi ubil v svojem srcu bol ob izgubi nadvse drage matere; Sainclair je nosil še vedno tugo v srcu in užival samotno le s sam.

Danes zjutraj pa se ga je takoj, ko se je prebudil, polastil mogočen občutek, da se vrača pomlad in svežost v njegovo srce, kakor da želi draga pokojnica sama, da začne njen sin, ki ji je s svojim zadnjim poljubom na čelo izpil ugašajoče življenje, znova živeti, znova uživati lepote pomladi. In začel si je malega izprehoda v Saint-Cloud.

"Danes je ponedeljek," pravi sam pri sebi. "Po drevoredih torej ne bo preveč ljudi in nova restavracija pred 'Teraso' bo precej prazna. Hajlimo! Mal izprehod po parku mi bo dobro storil in zajtrk bo potem boljše teknil."

Nyctalope je stanoval v ulici Nansouty, na kraju Montsouriškega parka, v štirinajstem okrožju. Tu si je kupil malo hišo, v kateri je bil že poprej umetniški atelje. V njem si je uredil zelo prijeten salon s knjižnico in muzejem najraznovrstnejših relikvij, ki jih je nabral na svojih potovanjih. Za svojo potrebo je imel sobarja in šoferja, dva zelo razumna korenjaka, ki sta ga spremljala na vseh avanturah, in ki sta mu tudi bila vdana s sleherni mislijo in do zadnje kaplje krvi. Razen tega je bil v hiši vratar-šufar in njegova žena, izvrstna kuharica. Njene sijajne kuharske sposobnosti je cenil Nyctalope, izvrsten poznavalec dobre kuhinje, tembolj, ker se je na potovanju zadovoljil s suhim mesom in sirom, konzerviranimi ribami, suhim figami, datelji in s prepečenecem, trdim kot kamen.

"Corsati!" pokliče Sainclair sobarja, ki ga je prišel kot običajno vsak dan masirati. "Corsat, povej Pilou-ju, da gremo danes zajtrkovat v Saint-Cloud in da naj bo pripravljen ob desetih. Ti greš seveda tudi s menoj. Redi Sidorji, da mi pripravi za obed le cvrtja jajca s paradizniki in kuhano endivijo. Ti pa vzemi seboj dve buteljki šampanjca iz leta 1896; vinu, ki ga točijo po hotelih, ne zaupam posebno..."

Ko so vsi ukazi izvršeni, stopi Sainclair, ki mu je danes lice veselo in v duši vedro kot že 15 mesecev ne, v auto. Pilou sedi pri krmlju, oblečen v slikovito uniformo, in njegov obraz je kakor kakaga mladega angleškega generala Corsat — oblečen enako kakor Pilou — sede poleg šoferja. Vratar Choiffour odpre velika hišna vrata in vojaško pozdravi odhajajočega gospodarja.

Niso pa še zadnja kolesa mogočnega avtomobila preko praga, ko se Sainclair napol obrne in ukaže šoferju, naj ustavi.

Ko jih ne moti več ropot motorja, čujejo vsi štirje, kar je malo prej došlo le do finih Sainclairovih ušes, vsled česar je baš dal ustaviti auto: zvonjenje telefonskega zvoneca.

Konfekcijska trgovina

J. Maček

Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 3.

se je preselila na Aleksandrovo c. 12

Hiša Pokojninskega zavoda

Na Aleksandrovi cesti
poleg palače ljubljanske kreditne banke

se oddado za novembrski termin 1924:

2 trgovska lokala,

vsak z okoli 70 m² površine, z deležem na hiši, ki bo dograjena meseca oktobra 1. 1924;

2 večji stanovanji,

istotako z deležem na hiši. Stanovanja so štirisobna, s 170 m² površine, z elektriko, s plinom v kuhinji in kopalnici, z dvigalom za kurivo, s šahtom za smeti in s souporabo pralnice.

2 pisarni,

v I. nadstropju z 2 in 3 sobami.

Pojasnila daje:

Dr. Ivan Černe, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6.

Išče se družbenik

s komercialno izobrazbo in vlogo 250.000 Din za veliko tovarno kovinske stroke v Sloveniji.

Dopisi pod „Lepa bodočnost“ na upravo „Jutra“.

Išče se lokal

v sredini mesta na prometni ulici za fino stroko.

5305 Cenj. ponudbe pod „Lokal 820“ na upr. „Jutra“.

Več sto pločevinastih

roč (kant)

za vsebino okoli 30 litrov je poceni na prodaj pri Gospodarski Zvezi v Ljubljani (Mesni oddelek). 5318

„Šumadija“

zavarovalna in pozavarovalna družba v Beogradu. Jakšičeva ulica št. 8 — glavni zastop za Slovenijo v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 24

je prevzela imenom Udruženja za likvidacijo inozemskih zavarovanj poslovanje življenjskih zavarovanj zavarovalnih družb 5306

„Gresham“ in „New-York“
v Londonu v New-Yorku

ter bo na podstavi sklenjenih pogodb sprejemala v bodoče premijske obroke, likvidirala zavarovanja in jih ob dospelosti izplačevala. Zavarovancem daje vse potrebne izobraževalne informacije

„Šumadija“ v Beogradu, Jakšičeva ul. 8.

Potpuno perfektan i sposaban u bilanciranju

knjigovodja

sa uspešnom praksom, koju može dokazati

traži se

za odmah od jednog industrijskog d. d. u Sloveniji. Samo prvorazredni reflektanti, koji traže trajno mjesto, neka šalju opširne ponude sa prepisima svjedodžbi i predživotom pod br. „Za-692 Stan pri ruci“ na Publicitas d. d. Zagreb Gundulićeva ul. 11

Med. univ. dr.

FERDO KORUN

zdravnik v Sežanju

ordinira

v hotelu

„Jugoslavija“

(pri kolodvoru).

Naročajte,

čitajte in

razširjajte

„JUTRO“!

Po čudovito znižanih cenah prodajam novo došlo blago, posebno muško suknjo, blačevino, barhente, cefrje, platno za rjuhe, fine šifone iz domačih tovarn.

Pridite in prepričajte se!

IVAN KOS

Šiška (Seidlova hiša) Ljubljana

Celovška cesta 2 Sv. Petra cesta 23

Tvrška FRAN SV. GELI, lesna industrija na Bregu pošta Borovnica, sprejme dobrega, zanesljivega ter treznega strojnika, kateri je vešč ključavnčarskega ali kovaškega dela. — Ravno tako dobrega brusarja na šmirkove plošče in 2 dninarja pri lesu. Nastop službe, strojnik in brusar s prvim novembrom, dninarja lahko takoj. 5304

Maribor INŽENIRSKO-ELEKTROMECHANICNO PODJETJE

POČIVALNIK ZAVRŠNIK & DRUG

IZDELUJE IN DOBAVLJA

TELEFON BR. 460

TRANSFORMATORJE

ELEKTROMOTORJE · DINAMO ·

STROJE VSAKE VRSTE IN VELIKOSTI · RAZLIČNI

ELEKTROMATERIJAL · IZVRŠUJE INŠTALACIJE IN VSA

KOVRSTNA POPRAVILA · GRADI ELEKTR

CENTRALE · I · T · D

PRVOVRSTNO DELO!!!

NIZKE CENE!!!